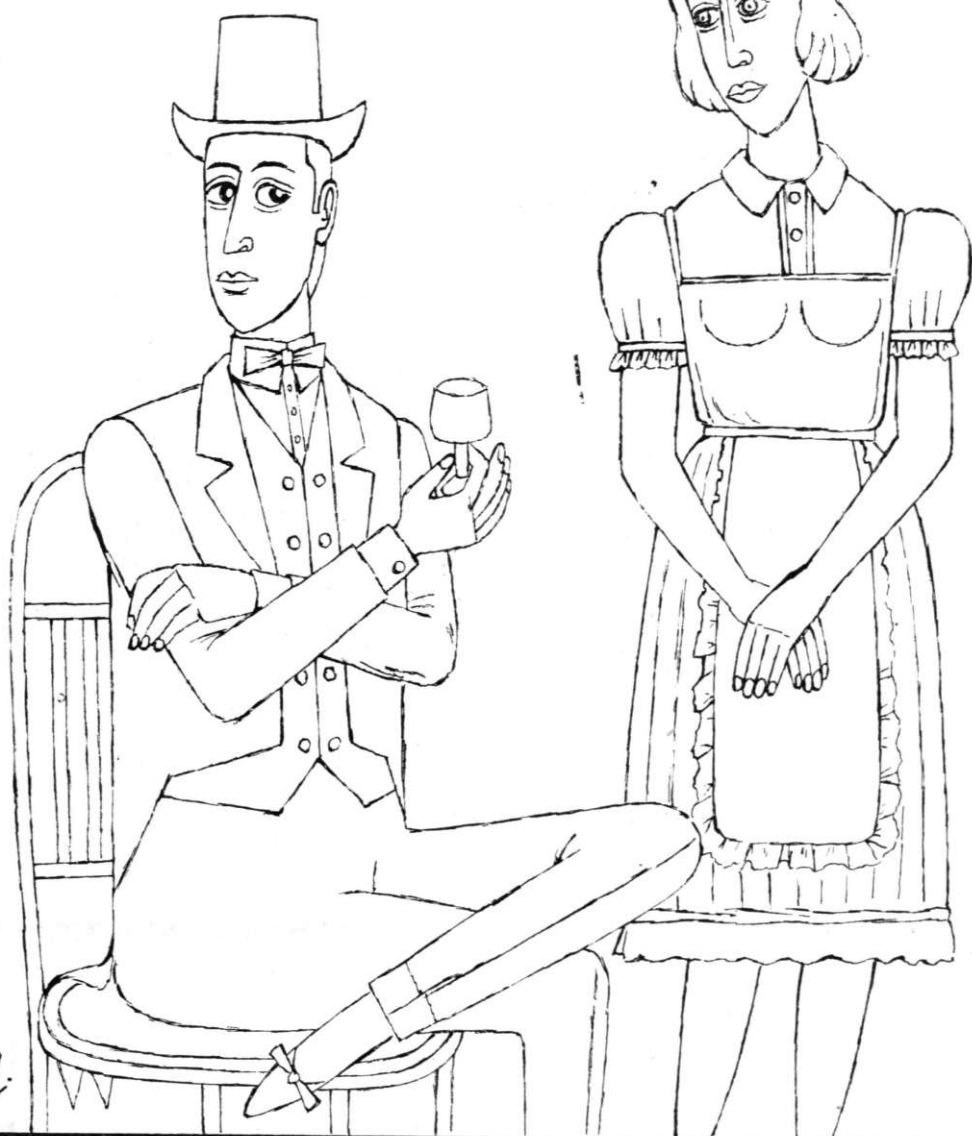

By.

goana după fluturi

COMEDIE ÎN TREI ACTE
de BOGDAN AMARU

www.cindec.ro

UN TIȘTI
RODICA
DORIN

BEATRICE
FARADA

BRUSTAN
CIPRIAN
FETIȚA de la florărie
UN LACHEU
ALT LACHEU

- modistă cu atelier propriu
- doctorand în științe naturale, fără muștați, fără barbă
- secioara lui Farada
- cerealist, arhimilionar, fost, cinci ani, ofițer de marină
- avocat
- preotul bisericii cu cronometru-n turlă

PERSONAJELE:

Moto

Cine nu iubește ce a urât și cine nu se poate despărți de ceea ce iubește nu e un om mare.

A C T U L Î N T Î I

Camera spațioasă, dar modestă, reprezentând în același timp: atelierul unei modiste, bucătăria și dormitorul unor amănți săraci și tineri. Diferite pălării de damă așezate pe forme. În fund, fereastră mare, cu cap de manechin care expune o pălărie florentină. Tot la fereastră, o masă dreptunghiulară. În dreapta camerei, lângă perete și fereastră, un divan; la picioarele divanului, lângă peretele din dreapta, o etajeră cu diferite cărți și jurnale de modă; lângă etajeră, aproape de rampă, un dulap drăguț conține veselă și alte obiecte pentru menaj. În stînga camerei, o ușă. Lângă peretele din stînga, aproape de rampă, un mic paravan de satin roșu închide o porțiune restrînsă de spațiu, numită în menajul celor doi: *bucătărie*. În dosul paravanului, adică în *bucătărie*, se află primusul de gătit, o lingură mare de supă, câteva cești de cafea, o farfurie etc. Toate acestea însă nu se zăresc din cauza paravanului. Cîteva scaune. Pe pereți, diferite cartoane cu fluturi, insecte, păianjeni. În mijloc, mult loc liber.

I

Dorin, în pantaloni de frac și cămașă cu plastron, încearcă un guler tare; pe cap poartă un fileu confecționat din ciorapul Rodicăi. Rodica lucrează calota unei pălării.

DORIN: Cîte ore mai arată cronometrul din turla bisericii de vizavi?

RODICA (se uită pe geam): Patru fără cinci.

DORIN: Prin urmare, mai am cinci minute și 'nnebunesc! Cronometrul ăsta

UN DRAMATURG NECUNOSCUT: BOGDAN AMARU

un cioclu — așezat aci să scurteze scumpa mea viață!

RODICA: Fumează o țigară și pune de cafea pînă vine fracul.

DORIN (*trecînd în bucătărie*): Pun!... dar o fac fără caimac.

RODICA: De la o vreme ai devenit grozav de supărăcios.

DORIN: Ce vrei! Sînt amărît că trebuie să mă despart de tine tocmai cînd te pregăteai să-mi cumperi trei cămăși de mătase și tocuri la pantofi!

RODICA: Ingratule! Socru-tău ce treabă are?

DORIN: Cum poți vorbi de socru-meu fără să te cutremuri?

RODICA: De ce?

DORIN: E imposibil să stai cu el de vorbă și să nu-ți rupă un nasture-doi de la vestă!

RODICA: Și cînd are în față o femeie?

DORIN: Vezi... asta nu știi! Probabil că femeilor le întoarce geanta pe dos!

RODICA: Vîno să probez o calotă.

(*Dorin iese de la bucătărie. Rodica îi scoate plasa-ciorap, punîndu-i pe cap un fund de pălărie-tocă.*)

DORIN: Gata?

RODICA: Nu!

DORIN: Dă cafeaua-n foc! adică în primus... A cui e pălăria?

RODICA: A nevastei lui popa Ciprian.

Gata! Fuși la bucătărie! (*îi pune iar fileul-ciorap.*)

DORIN: Ciprian, săracul, e un sfînt! Dumnezeu i-a dat-o pe cămila de nevastă-sa, ca să vadă cît poate duce un

sfînt în spinare... (*Servînd cafeaua.*)

Ești cea mai fericită modistă!... Îți servește cafeaua Regele cașcavalurilor!

RODICA: Mulțumesc! De mîine încolo... ai să faci pe nebunul!

DORIN: Așa e viața!... Îți las papucii, pe care cu o îndemînare fantastică mi-i aruncai în fiecare dimineată în cap!... Cronometrul! Sînt nebun, Rodica! Presimt că voi întîrzia cu patruzeci de minute! Ah! socru-meu, de nerăbdare, și-o fi rupt și nasturii de la ghetete!

RODICA: Nu te agita! Transpiri și-ți mototolești cămașa!

DORIN: Ai dreptate! Mă resemnez să fiu un nebun liniștit! În orice caz, în trei ani... de cînd spui că mă iubești...

RODICA: Nu sughiți cînd vorbești?... Ai uitat să bei cafeaua!

DORIN (*agitat*): Trei ani m-ai intoxicat cu cafea fără caimac și salam fără muștar!... Și la Beatrice acasă... cozonacii spun galanterii savarinelor... biscuiți rumeni sărută indiene voluptoase, iar șampania cîntă sfintele plăceri ale sticlei înfundate!...

RODICA: Sigur! Eu sînt bună numai de iubit și cîrpit ciorapii!

DORIN: Am întîrziat, Rodica! Am întîrziat! Croitorii ar trebui călugăriți și băgați la pușcărie!... Ce tragedie! Consolează-mă, Rodica!

RODICA: Mastodontule! azi nu m-ai sărutat...

DORIN: Așa e! (*O sărută.*) Gura ta e dulce ca alvaua.

RODICA (*uitîndu-se pe geam*): Uite! vine fiștiul cu fracul!

În toamna lui '36 se stingea dintr-o nespus de dramatică viață, înainte de a împlini 30 de ani, scriitorul Bogdan Amaru, unul dintre condeiele cele mai vii și mai lucide, mai promițătoare și mai greu încercate — de condițiile vremii și de boală — pe care le-a cunoscut generația anilor interbelici. Nuvelist remarcabil, publicist cu un condei acid, îndreptat spre problemele sociale ale vremii, atent cu deosebire la destinul omului de rînd, Bogdan Amaru a cunoscut înalta apreciere a unor personalități de frunte, ca Mihail Sadoveanu și Eugen Lovinescu (al cărui cenaclu „Zburătorul” l-a frecventat cu statornicie), ca și prietenia protectoare a lui G. M. Zamfirescu, Barbu Lăzăreanu și Eugen Jebeleanu. „Dincolo de modestia, de sfiala lui de codană de la țară, aiurită de clocotul orașului mare — notează despre el Gemi Zamfirescu în «Mărturiile în contemporaneitate» —, era o dorință aprigă de luptă, o sete amarnică de libertate, un gust sălbatic de palmuire a vieții printr-o izbîndă care să-l sară dincolo de lipsuri și prigoane, o mîndrie care l-a făcut să dispară tocmai atunci cînd îi era întinsă o mînă de ajutor.”

Născut la 6 aprilie 1907 în satul Budele („la un strănut și o praștie de Carpații vilceni” — cum avea să comunice autobiografic lui Eugen

DORIN (*sare ca fript și pune zăvorul la ușă*): Să nu intre, că-l înghit!

RODICA: Dorine, ce-nseamnă asta?

DORIN: Nu știu! Fă-mi vînt să mă liniștesc! Așa!... Spune-i să zică Tatăl Nostru înainte de a intra! Sau nu, nu! Mai bine lasă-l... dacă intră acum, tot îl mănînc pe jumătate!

RODICA: Dorine...

DORIN: Dă-mi ceașcă! Vreau să sorb puțin rom... Asta e nebunie curată! Rodica, tu ai văzut vreodată nebuni? Un nebun soarbe puțin rom?

RODICA (*îi dă ceașca. Dorin soarbe și o pune pe masă*): Dau drumul băiatului?

DORIN: Să între, dar să nu-l văd eu!... Îi rod urechile! (*Rodica descuie ușa. Intră un fiști cu fracul pe mină.*)

2

ȚIȘTIUL: Săru' mîna!

DORIN (*cu spatele spre fiști*): Să nu mă săruți, că te-am și pocnit! Stai acolo nemișcat...

RODICA: Sperii copilu', Dorine!...

DORIN (*întorcîndu-se*): Să nu te sperii, țîștiule, că te înghit!

ȚIȘTIUL (*timid*): Domnule... (*Bîzii.*)

DORIN: Nu bîzii, țîștiule, fără diapazon.

RODICA: Dorine, te rog...

DORIN: Și conîța crezi că e directoare la Maternitate?

ȚIȘTIUL (*zăpăcit*): Domnule... conîță...

DORIN: Eu sint conîța, mă țîștiule!

ȚIȘTIUL: Mă bate dom' Tache...

DORIN: Ce Tache, monstrule? Criminalule! mă omori trei ceasuri, și la

urmă fi dai zor cu Tache! Pune fracul frumos pe divan...

RODICA: Nu acolo! Dă-mi-l mie. (*Rodica ia fracul și-l pune pe spatele unui scaun.*)

ȚIȘTIUL (*vrea să plece*).

DORIN: Nu pleca, cimpanzeu muieratic, vino-ncoa! (*Îl ia de guler.*) Vezi un cronometru acolo... în turlă?

ȚIȘTIUL: Văd.

DORIN: Ce oră arată în această zi blestemată?

ȚIȘTIUL: Patru și douăzeci...

DORIN: Bravo, gorilă eliptică de creier! La ce oră trebuia să am fracul?

ȚIȘTIUL: La trei și zece...

DORIN: Canalie! și te mai prinde mîrarea c-am înnebunit.

ȚIȘTIUL: A zis jupînul să feriiți fracul... Să nu-l rupeți, că nu-l mai pîmește îndărăt...

DORIN (*înfuriat*): Dobitocul tău de patron crede că am închiriat fracul să mă plimb călare pe un măgar ca tine prin scaieți?

ȚIȘTIUL: Dacă-l rupeți... vă pretinde chiria îndoită.

DORIN (*scos din răbdări, vrea să-l strîngă de gît*): Mă imbecilule!... Rodica, dă-mi puțin rom să sorb! Am transpirat toată cafeaua pe care am băut-o la trei... Trebuie să schimb cămașa!

RODICA (*servind rom lui Dorin*): Țîștiule, să spui meșterului că e mojic.

DORIN: Nu, dragă! Să-i spună că e un rinocer mojic! Sau mai bine, un porc mojic!... pentru că dobitocul ăla

Lovinescu), dintr-o familie de țărani, Alexandru Pîrîianu, care-și va lua pseudonimul Bogdan Amaru, își demonstrase încă de pe băncile școlii (la Liceul din R. Vilcea) înclinațiile literare; în adevăr, la terminarea clasei a patra de liceu e premiat la concursul pe țară al „Tinerimii române”, la care participaseră peste 4.000 de candidați. Silît a îmbina școala cu munca pentru cîștigarea existenței (funcționar la cancelaria Episcopiei Rîmnicului și Noului Severin din R. Vilcea, apoi, în București, impiegat la Ministerul Cultelor), Bogdan Amaru îmbină în același timp studiile la litere și filozofie cu cele de artă dramatică la Conservatorul din București — studii eroic duse la capăt în lupta cu nevoile, chinuit de o grea boală. În 1933, după un scurt stagiul de actorie la Teatrul „Ventura”, îl însoțește pe G. M. Zamfirescu la Iași, unde acesta fusese numit director de scenă la Teatrul Național, și face muncă de secretariat de redacție la publicațiile locale „Tot” și „Cadran”, apoi cu recomandarea lui Mihail Sadoveanu, revine la București ca reporter la ziarele „Dimineața” și „Adevărul” și colaborează asiduul la publicațiile progresiste „Cuvîntul liber”, „Reporter”, „Umanitatea”, „Facla”, „Societatea de mîine” etc.

de *mamut habar n-are de clasificarea zoologică a oamenilor!

RODICA: Auzi mamiferul! I-am plătit chiria fracului încă de patru zile, plus bacșișul lucrătorului!...

DORIN: I-ai dat și bacșiș! Poftim!... și mic n-ai vrut ieri să-mi cumperi o lamă de ras! Piciule, să spui jupinului tău că, după ce mă voi însura, din fracul ăsta am să fac oblojeli pentru bățături.

ȚIȘTIUL: Da ce... am băut gaz? (*Urea să plece.*) Săru' mîna!

DORIN: Stai, caracudă murdară! Mi-e milă de tine că ești elefant! Dă-i și lui o bucățică de alva, dragă! Cine știe... poate, odată, va primi și el un papuc în frunte!

RODICA (*îi dă o bucățică de alva învelită în hîrtie*): Poftim, piciule.

ȚIȘTIUL (*bagă alvaua în buzunar; acesta fiind spart, alvaua cade jos; o ia și o bagă în alt buzunar*): Mulțumesc! Săru' mîna. La ce oră viu să iau fracul?

RODICA: Fii fără grijă! Am aranjat totul cu stăpînul tău.

ȚIȘTIUL: Jupînul nostru e un om tare artăgos!... pentru asta întreb... Încolo... fracul poate să vi-l dea și de po-mană... ce-mi pasă mie?

DORIN: Auzi, dragă, ce trîncăne gasteropodul ăsta?! Rodica, ajută-mi să-n cerc fracul. Așteaptă un pic, monstrule! Dacă pleci fără voia mea, pușcăria te mîncă! (*Rodica ține fracul și Dorin încearcă să-l îmbrace. Mina dreaptă se oprește în căptușeala descusută a mîneii fracului.*)

RODICA: Ușor, să nu-l rupi!

DORIN: Poftim! banditul, în locul mîneii a făcut o pungă în care poți păstra comorile regilor asirieni! Unde ești, țîștiule? Ce-nseamnă asta? (*Îi arată pumnul oprit în căptușeala mîneii.*)

ȚIȘTIUL (*îrîde*).

DORIN: Dobitocule, rizi?

ȚIȘTIUL: Am uitat căptușeala descusută... Nu trebuia să băgați mîna pe acolo!

DORIN (*dezbrăcîndu-l*): Nu cumva trebuia să bag papucii, nătărăule? Pune mîna și repară-l! Ai ac?

ȚIȘTIUL (*cusînd căptușeala*): S-a pomenit meșter fără ac? Numai să-l feriti de cuie, că e bucluc cu jupînul!

RODICA: Domnul nu merge la circ...

ȚIȘTIUL (*strănută*).

DORIN: Te-a lovit tirnafesul! Decorația nasului tău mai lipsea fracului.

RODICA: Prinde căptușeala peste tot... să nu mai rămîie descusut...

ȚIȘTIUL: Am un ac vrăjit... astupă toate găurile. Gata! să-l purtați sănătos!

DORIN: Să-ți crească ciubotele! Acum sterge-o!

ȚIȘTIUL: Săru' mîna! (*îl sece.*)

3

RODICA: După toate regulile, ți se iartă sfertul academic de întîrziere!

DORIN: Așa ar fi, dacă domnul Farada ar avea cunoștință că există o Academie în țara asta!

RODICA: Atunci dă-i zor!

În răstimpul acestor puțini ani de activitate publicistică și literară (1933-1936) — cîți i-au fost hărăziți —, publică o seamă de nuvele, cronici literare, reportaje. Eugen Lovinescu avea să caracterizeze creația lui artistică-literară, subliniindu-i „stăpînirea unei limbi pline de sevă regională și arta de a orna”, „meșteșugul expresiei figurate, al plasticizării și al ritmicii stilistice”, „într-un cuvînt, talentul literar incontestabil ca o lamă de oțel”. (Eugen Lovinescu, **Memorii**, vol. III, pag. 10)

În urma lui Bogdan Amaru a rămas inedită pînă astăzi — în afara unui roman al cărui manuscris pare definitiv pierdut — o comedie. Acum cîteva luni notam într-un articol consacrat scriitorului („Bogdan Amaru, scriitor militant”, în „Lupta de clasă”, nr. 11/1966): „Nu știm nimic sau aproape nimic despre manuscrisul romanului apreciat favorabil de contemporani. Cei care au asistat la lectura piesei **Goana după fluturi** au considerat-o drept o comedie spumoasă, plină de nerv. Din păcate, aceste manuscrise s-au pierdut și e puțin probabil că ele vor fi găsite vreodată”. Ceea ce la sfîrșitul lui noiembrie 1966 ni se părea puțin probabil a devenit, din fericire, cel puțin în parte, adevărat. Priveste comedia, o reali-

DORIN : În zadar ! Oricît m-aş grăbi, tot voi întîrzia. Ține-mi, te rog, fracul. (Rodica îi ajută să îmbrace fracul.)

RODICA : Fă o piruetă să văd cum îţi vine.

DORIN (se învîrteşte, punînd mînuşile) : Dragă Rodica, unde țin coadele fracului cînd mă așez pe scaun ?

RODICA : Ori în batistă... ori le bagi în buzunarul pantalonilor.

DORIN : Ei ! ce impresie-ți fac ?

RODICA (întimidată) : Uite... n-aș mai îndrăzni să dau cu papucii după tine...

DORIN (satisfăcut) : Prin urmare... îți fac o impresie excelentă ! Bun ! Iată-mă gata...

RODICA (tandă) : Dorine...

DORIN : Ce vrei ?

RODICA (în extaz) : Parcă ai fi un director de circ, cînd se ține de coada cailor prin arenă !

DORIN (contrariat) : Zău ? Poate m-ai văzut numai din profil !

RODICA : Pe ochii mei, Dorine !

DORIN : Și ce importă asta ?

RODICA : Cum ce importă ? Tu nu vezi nimic ?... Nu simți nimic ?...

DORIN : Tu ce simți ?

RODICA : Ce simt eu !... Simt așa... am amețeală și-mi vine să mă culc ! Parc' aș fi mireasă...

DORIN : Îți miroși a ginere ! Poți dormi după ce plec eu.

RODICA (dezamăgită) : Degeaba ești în frac ! Tot idiot ai rămas ! Crezi că mă lovi boala somnului ? (Duios.) De trei ani, în fiecare seară, mă duceai pe brațe în culcușul nostru cald... Deseară o să mă ducă Scaraoschi !

DORIN : Bine... dar deseară viu să te duc iar pe brațe în spuma lenjeriei noastre...

RODICA (cu lacrimi) : Ah ! În spuma lenjeriei noastre !... Ce frumos este ! Îmi vine să înnebunesc la gîndul că ai să te duci și în spuma pupezii ălia !

DORIN : Rodică dulce !

RODICA : Nu mieuna pe lingă mine, că nu se prinde ! Cu cită dragoste îți spălăm rufele noaptea, să le ai a doua zi curate ! Se ducea dracului toată oja de pe unghii !... Tu citeai la încrengăturile regnului animal, iar eu îți cirpeam ciorapii... visînd la un voal străveziu de mireasă ! Păstram prăjiturile, ce mi le ofereau clientele, să le mîncăm împreună. Cînd aveai gîlci sau gripă, aprindeam primusul și pregăteam ceai de tei. Sînt lucruri mărunte, peste care tu treci nepăsător. Cum te-ai întolilit... ai prins gust să faci dragoste cu fete bogate. Beatrice te ia de-a gata, în frac... pe cînd eu te-am cunoscut cu pantalonii spărți în fund !

DORIN : Nu mai jeli degeaba niște pantaloni romantici ! Aveam ventila-toare pentru ideile revoluționare ce-mi răsăreau în stomacul gol... Atunci... (în fundul unei pălării decolorate purtam un cer întreg de stele.

RODICA (suspînînd) : Uite, cu stele de-astea m-ai zăpăcit !

DORIN : Dar... cu un singur papuc ai dărimat toate constelațiile ridicate cu atîta trudă !

tate. Criticul Valeriu Rîpeanu, cercetător al creației lui G. M. Zamfirescu, mi-a semnalat existența printre hîrțile autorului **Domnișoarei Nastasia** a unei copii dactilografiate, conținînd textul comediei lui Bogdan Amaru. Acest text — 72 de pagini — include cîteva corecturi făcute cu cerneală neagră de mîna autorului, și asupra autenticității lui nu poate fi nici o îndoială. Ne bizuim în această privință și pe caracterizarea elogioasă făcută de G. M. Zamfirescu în paginile sale memorialistice „Mărturii în contemporaneitate” și pe confirmarea avocatului Nicolae Pîrîianu, fratele scriitorului, care-și amintește subiectul piesei, ca și faptul că ea a fost dactilografiată și încredințată în copie lui G. M. Zamfirescu.

Mulțumim pe această cale încă o dată lui Valeriu Rîpeanu, ca și d-nei Florence Zamfirescu, care ne-a pus cu amabilitate la dispoziție textul. E singurul text de întindere mai mare, rotunjit, al lui Bogdan Amaru, care ne este cunoscut pînă în prezent, alături de cele cîteva nuvele publicate și de numeroasele lui articole literare și reportaje sociale.

RODICA: Eu am dat în capul tău! De unde era să știu că nimeresc în stele! Ingratule!

DORIN: Am făcut din tine o modistă inteligentă...

RODICA: Mă puteam lipsi!

DORIN: Datorită mie știi că o moluscă e un animal nevertebrat și că rinocerul are un corn în frunte! Până aci credeai că puricele nu e animal... ziceai că e muscă!

RODICA: Ce-mi folosește mie dacă rinocerul are un corn în frunte?

DORIN: Niciodată nu vei confunda un ovipar cu un mamifer! Eu sint primul tău amant care ți-a spus că elefantul naște un singur pui, care se numește pui de elefant! Tu-i ziceai vițel! Ce modistă mai cunoaște zborul nocturn al efemeridelor și care dintre ele știe că balena are țite ca o domnișoară?

RODICA: Sigur! la palavre nu te-ntrece nimeni!

DORIN (*mingiind-o*): Rodica mea dragă!

RODICA: Ce frumos ești, Dorine! (*Plingînd.*) Pune și țilinderhutu! (*Dorin scoate fileul și pune jobenul.*)

RODICA (*bocînd*): Parc'ai fi Rudi Valentino la fotograf! Să știi că mă sinucid cu mangal!

DORIN: Să nu faci nebunii! Nu mai plinge! uite... îmi uzi plastronul cămășii!

RODICA (*incetînd*): S-a isprăvit!

DORIN: Adu-ți aminte de trista soartă a lui Napoleon și a Iosefinei Beauharnais. Tot așa plîngea și biata Iosefina cînd Bonaparte — ca să mîntuiască

Franța — a divorțat și s-a căsătorit cu Maria-Luiza. Atunci Iosefina a zis în sine ei: Eh! rămîn văduvă... și-mi iau și eu un amant, doi... numai Franța să fie bine! Iar Napoleon a dat naștere Regelui Romei!

În momentul de față, trăim clipe istorice în menajul nostru. Tu ești Iosefina, eu sint Napoleon. Sacrifică-te spre binele țării tale... Nu trebuie să te porți ca o mahalagioaică... să arunci cu vitriol în ochii lui Bonaparte... să-i spargi farfuriile în cap... ori să-i rupi coada fracului... Asta ar fi o ade-vărată catastrofă pentru mahalaua noastră!... Fii cuminte!...

RODICA (*cu regret*): În cine mai dau cu papucii?

DORIN: Acum, o guriță!

RODICA (*sărutîndu-l*): Sărut pentru prima dată un mastodont în frac și țilinderhut. Of! nu mai săruti bine... ești prea scortos!

DORIN: Vreau să mănînc ceva la repezeală. Caută și vezi, descoperi ceva comestibil la ora asta?

RODICA: Dezbracă fracul și scoate burulanul din cap! Reverurile astea de mătase se pîtează repede.

DORIN (*scoate fracul și jobenul; pune fileul-ciorap*): Ai dreptate! Cu ocazia asta mă obișnuiesc cu fracul și jobenul acesta, care se chiorăște la mine de parc'ar vrea să mă-mpungă! Mai repede, Rodica!

RODICA: Am aici niște brînză bună, salam... și puțină alva... Din care vrei?

DORIN: Aristotel afirmă că nu există nici o contradicție între brînză și alva...

Goana după fluturi a fost scrisă probabil în 1934 cînd autorul avea 27 de ani. Reținem înainte de toate caracterul documentar al lucrării, deși, după cum se poate vedea, sint suficiente argumente și pentru prețuirea ei artistică. Dacă ar fi s-o clasăm în contextul literaturii dramatice a vremii, am socoti **Goana după fluturi** ca făcînd parte din familia pieselor lui G. M. Zamfirescu, V. I. Popa, G. Ciprian, Tudor Mușatescu, Mihail Sebastian. Are parcă ceva din stilul fiecăruia dintre ei, fără ca totuși originalitatea autorului să se umbrească. Întîlnim, în ade-văr, personaje care fac haz de necaz ca la V. I. Popa, risul amestecat cu lacrimi din comedii amare ale lui G. M. Zamfirescu, ceva din „trăsăile” **Capului de rățoi** și din verva și inventivitatea limbajului lui Tudor Mușatescu, sub care circulă ceva din lirismul visător al personajelor de mai tirziu ale lui Mihail Sebastian. Sintem cu toate acestea în fața unei lucrări de o structură comică foarte puțin întîlnită în epocă. N-am găsit nimic — în teatrul nostru dintre cele două războaie — înrudit cu bufonada, cu pantalonada din actul al treilea. Aceasta ne duce mai degrabă cu gîndul la primele piese și spectacole în limba română...

iar salamul, fiind regele mezelurilor, trebuie să-l poftim la masă! Puțin rom servești? Foarte puțin! Trebuie să capăt curaj într-un asemenea moment istoric! (*Rodica toarnă rom în două pahărele, unul pentru ea și altul pentru Dorin.*)

RODICA (*ciocnind paharul cu Dorin*): Noroc! În sănătatea ta! Iar pe caracatița aia... s-o văd pe curînd cu burta la gură!

DORIN: Noroc! (*După ce a băut, tresare.*) Rodica, uite-te puțin la mine!

RODICA: De două ceasuri tot la tine-mi zgîiesc ochii!

DORIN: Privește-mă cu atenție!

RODICA: Ei, da!

DORIN: Nu te chiorî așa!

RODICA: Te-am văzut! Șterge-te la nas!

DORIN (*executînd*): Nu m-am transformat cumva în struț?

RODICA: Nu! Tot idiot ești!

DORIN: Nici nu am mutra lui Alexandru Macedon, bolnav de friguri palustre?

RODICA: Da de unde! Ai mutră de vițel întărcat!

DORIN: Mîntea mea refuză să mai judece! Și numai tu ești vinovată!

RODICA: Că nu te mai ajută mîntea?

DORIN (*disperat*): Că florăreasa nu mi-a trimis buchetul... buchetul... buchețelul... cu floricele, spăla-te-ai pe cap cu ele!

RODICA (*serioasă*): Asta e culmea!

DORIN: Spune... ce prezint lui Beatrice?

RODICA: Îți prezinti regrete eterne... pentru bunică-sa, care a murit acum douăzeci de ani!

DORIN: Da!... dacă i-ar muri azi cel puțin un pisic!... Dar nu! toată lumea trăiește și numai eu mor! Dă-mi o idee! Fără buchet de flori nu mă pot prezenta!

RODICA: N-am nici una!

DORIN: Caută! În loc de idei... poate dai peste niscaiva bani!

RODICA: Nici o nădejde! Mai bea un pahărel de rom și așază-te la masă.

DORIN: Iată două idei demne de un Pitagora, într-o singură frază! (*Bea și stă la masă.*) Romul e băutura ginții latine. Etimologia cuvîntului stă măturie: Rom-Roma-Român-Traian și Deccebal-Franța-Sarmisegetuza!... Nu pot mînca! Chiar un purcel la tavă sînt sigur că n-ar avea succes! Abia dacă i-aș zîmbi cu subînțelesuri... Ai plătit buchetul?

RODICA: Cu ce? L-am luat pe cîrîială...

DORIN (*ingrozit*): L-ai comandat pe cîrîială? Ah! cîrîiala asta mă usucă din picioare!... Sînt sigur că va aduce un buchet cu toate florile ofilite!

RODICA: Banii se cîștigă anevoie!

DORIN: Știi că banul e un animal sălbatic... și se vinează mai greu decît iepurii! Dar un tînăr care merge — fără un superb buchet — să ceară în căsătorie o mînă e ca un general plecat la luptă fără oaste...

Dincolo de elementele de farsă și de lipsa de pretenție a temei mi se pare necesar să subliniez în acțiunea **Goanei după fluturi** (care ne reflectă ceva din Bucureștii deceniului al patrulea al secolului nostru) suflul cald de omenie și generozitate ce se desprinde din ea, gingășia sentimentelor ascunse după paravanul limbajului frust și al atitudinilor voît caricaturale ale eroilor. Poate i s-ar putea reproșa lui Amaru, în multa spumă verbigerantă pe care o răspîndește abuzul de metafore, o oarecare înclinare spre stufos și insistența pe anumite motive comice. Cred însă că aprecierea lui G. M. Zamfirescu privind meșteșugul dramatic și lipsa de convenționalism rămîne și astăzi pe de-a-ntregul valabilă: „Situațiile sînt grotești, iar oamenii trăiesc dincolo de aparențele realității, reacționează anapoda și totuși fără să se falsifice un moment. Simți că autorul nu vrea să-î lase un moment să fie comuni, lacrimogeni, convenționali. Ai impresia că-i vezi răsfrînți rînd pe rînd într-o aliniere de oglinzi concave și convexe. Situațiile sînt destul de tragice uneori, dar eroii lui Bogdan Amaru nu vor să plîngă. Au tăria

FLORĂREASA : Bună ziua !

RODICA : A sosit oștirea !

DORIN : Bravo ! (*Ia pe fetiță în brațe.*)

FLORĂREASA (*tipă*) : Au !

RODICA : Ce faci ?

DORIN : Nimic ! Iau buchetul ! (*Ia buchetul și-l pune pe dulap.*) Superb ! divin ! Cinste ție, fetiço ! Parfumul acestui buchet nemuritor ar seduce chiar pe Domnișoara Virtute !

FLORĂREASA : Doamna a zis că dorește să-i lucreți o pălărie. Să treceți pe acolo azi cu jurnalul de modă.

DORIN : Îi lucrăm zece pălării, nu una ! Lucrăm și scufițe, tichii, potcapuri ! Casă renumită în toată mahalaua ! Acele și așa ne vin chiar de la Paris !

FLORĂREASA (*vrea să plece*) : Bună ziua !

DORIN : Pardon ! În casa mea nu intră nici un picior de femeie fără să-l ridic la cinstea cuvenită ! Rodica, umple două degetare ! Eu sînt român neaș : cînd sînt necăjit, mai mult beau decît mîncîc !

FLORĂREASA : Nu beau...

DORIN : Fără mofturi ! un degetar de rom nu e mult !

RODICA (*umplînd paharele*) : Dacă nu-i face plăcere, de ce-o silești ?

DORIN : Îmi face plăcere mie și totuna e ! N-ai mai băut niciodată ?

FLORĂREASA : Ba da... însă cu sila ! Mișu m-a îmbătat de două ori !

DORIN : Mișu... de două ori ? și eu... te credeam vestală !

FLORĂREASA : Dar a treia oară nu se mai înghite ! Îi retez porția !

RODICA : Mișu al tău se pricepe la botanică ?

FLORĂREASA : Îmi pingește pantofii gratis cîteodată !

DORIN (*ciocnînd cu Florăreasa*) : Bravo ! o să te pingească bine ! Noroc !

FLORĂREASA : Noroc dă-l mare (*bea*).

DORIN : Ești o ginganic fermecătoare. Meriți să fii trecută în rîndul pășărilor sfinte ce prevesteau victoria ostașilor romani !

FLORĂREASA (*dă Rodicăi paharul*) : Mulțumesc !

RODICA : Mai vrei unul ?

FLORĂREASA : Nu ! nu vreau să mi se mai împline ! Tot așa-mi dădea și Mișu !... cîte unu... cîte unu !... pînă m-am făcut turtă ! După asta m-a transportat cu birja la domiciliu... și gata ! Aia mi-a fost ! Acum vă zic bună ziua.

DORIN : Bună ziua, fetiço !

FLORĂREASA : Bună ziua și... mai treceți pe la noi !

(*Florăreasa iese.*)

RODICA : În sfîrșit, acum îți tihnește mîncarea !

DORIN : Acum nu mai mîncîc deloc.

RODICA : Barem o înghițitură !

DORIN : Întîi ține-mi fracul.

RODICA : Nu vreau !

DORIN : Te rog.

să ridă de propria lor durere. Cînd vreunul din ei spune un adevăr dezolant, are grijă să debiteze imediat o glumă, oricît ar fi ea de stupidă, ca și cum i-ar fi frică să trezească în ceilalți fantezele seriozității — ale acelei seriozități pe care și Bogdan Amaru a considerat-o întotdeauna ca pe o resursă inepuizabilă a banalității." (G. M. Zamfirescu, „Mărturie în contemporaneitate", p. 214.)

Considerăm că textul recent descoperit, pe care îl comunicăm publicului (cu neînsemnate și ne semnificative operații de reducere), merită privilegiul înfriziat al atenției teatrelor noastre.

Mircea Handoca

RODICA : Nu !

DORIN : Mă îmbrac și singur ! Napoleon și-a pus singur pe cap coroana imperială ! (Merge să ia fracul.)

RODICA (împiedicându-l) : Te văzuși cu țucalu' pe cap și te compari cu Bonaparte ! Vai de cozonacu' tău !

DORIN : Rodica, m-apucă năbădăile ! Lasă-mă să iau fracul !

RODICA (pășind fracul) : Nevertebratele !

DORIN (amenințînd-o) : Rodica !

RODICA : Să nu faci pe nebunul din dragoste cu mine, că nu se prinde ! Ia-mă cu binișorul, dacă vrei s-o scoți la capăt.

DORIN (șade amărit pe scaun) : Să te ia Sarsailă ! N-ăș regreta deloc de mi-ar cădea în această clipă un bolid în cap, să mă sfărîme !

RODICA : Mititelu' de el ! Să-i pice soarele-n spinare ! (Pauză mică.) Vino și te-mbracă ! Ai o mutră plouată... ca-ntr-un film cu bandiți ! (Dorin se ridică și îmbracă fracul, ajutat de Rodica.) Ce inimă bună am eu ! Păcat de ea... n-are cine s-o aprecieze ! Așa sîntem noi modiste... efemeride ! Niște moluște romantioase, care mănîncă puțin, viscăză mult și fac dragoste mai rău ca pisicile !

(Intră Ciprian.)

6

CIPRIAN : Pace vouă, fiilor !

RODICA : Bună ziua, tată părinte !

DORIN : Pacea noastră, taică părinte, o ținem sub pat să clocească. Rareori o scoatem de acolo... și cînd se-ntîmplă asta... ne dăm cu ea-n cap ! Unde se-mbracă și se dezbracă o femeie, sînt și doi draci care-o piaptănă !

RODICA : Monstrule ! femeia la casa omului este icoană !

DORIN : Icoană cu iadul zugrăvit pe ea !

RODICA : Părinte, uite... ăsta nu vede raiul !

DORIN : Parcă tu ai să-l mai vezi decît pictat prin biserici !

CIPRIAN : Nu-mi place, fiilor, cearta voastră.

RODICA : În viața lui, n-a aprins o luminare în biserică...

DORIN : Ce scofală că aprinzi tu..., dar te lingușești pe lingă sfinți să mă trăsnească pe mine !

CIPRIAN (rîzînd cu bunățate) : Amîndoi sînteți tineri, fiilor. Vă lipsește înțelepciunea bătrîneții... Amîndoi aveți fagurii bunății în suflet... Dar nu uitați că ce avem, din mila Domnului avem.

RODICA : Auzi ce spune părintele ?

DORIN : Numai de mine n-a avut milă Dumnezeu... cînd te-a aruncat în spinarea mea !

CIPRIAN : Nu păcătui împotriva înțelepciunii celui Atotputernic... și să nu defaimi creaturile lui, făcute cu multă chibzuință !

RODICA : Ațiția draci ! toată ziua mă defaimă. Cu ce te putem servi, părinte ?

CIPRIAN : Am venit, din mila Domnului, să-ntreb de pălăria nevestei mele. Dac-o vrea Dumnezeu, miine face o plimbare cu copilașii... vrea s-o aibă gata !

RODICA : Chiar astă-seară e gata.

CIPRIAN (îchinîndu-se cu evlavie) : Slavă ție, Doamne ! Slavă ție...

RODICA : Peste cîteva ceasuri conia poate trimite servitoarea să o ridice.

CIPRIAN : Cu mila Domnului, mă reped s-o ridic tot eu ; servitoarea are treabă la bucătărie, iar paracliserul... cu voia Domnului, s-a îmbătat azi ! Afară de asta, cu pălăria unei cucoane va să umbli cu frica lui Dumnezeu și mare băgare de seamă !

RODICA : Cum umbli cu Evanghelia ! Dar colivă din aia fantastică mai este ?

CIPRIAN : Cînd o fi, avem grijă. Unde mergi așa gătit, domnule Dorin ?

DORIN : Sînt invitat la pomană !

CIPRIAN (rîzînd) : Ei ! pacea cu voi, fiilor !

DORIN : Pacea sub pat, părinte !

(Ciprian iese.)

7

RODICA : Acum pleci ?

DORIN : Da.

RODICA : La ce oră te-napoiezi ?

DORIN : La ora cînd licuricii aprind felinarele amorului !

RODICA (jignită) : Așa mi-ai mîncat zilele, fripte !

DORIN (pune mînușile) : Tu mie, nopțile, la grătar...

RODICA : Mastodontule !

DORIN : Caracatițe !

RODICA : Mistrețele, batracianule, ru-megătorule !

DORIN : Rodica, ce e cu tine ? Uite... îmi vine să-ți răpesc pieptenele din păr !

RODICA (uimită) : Așa ? începi cu apro-ponturi ?

DORIN (înaintînd) : Pentru ce tot scandalul ăsta de operetă ?

RODICA (*incordată*): Te însoari cu cine-
ți place și pe mine mă lași cu ofu'
la inimă!... Iată ce va să zică să fii
fată cinstită..., să te înșele toți cro-
codilii!

DORIN (*răspicat*): Vrei să ne lămurim?

RODICA: Da, vreau!

DORIN: Are să te doară această lă-
murire!

RODICA (*curajoasă*): Nu face nimic!
Asta e soarta bietelor femei: să le
doară și dragostea... și lămurirea!...

DORIN (*lămurind*): Când ne-am cu-
noscut, purtai ciorapi de bumbac, pan-
tofi scilciați, o pălărie de pai de nici
vitele n-ar fi mâncat-o; rochița de
stambă trecuse prin toate culorile
curcubeului, iar geanta semăna cu o
broască țestoasă. Purtai coade groase
pe spate, ca chinezii, n-aveai batistă
de nas, nici ruj de buze.

Când mi-ai destăinuit că bărbatul
patroanei, unde ai fost ucenică, te-a
prins în magazia cu lemne și ți-a răpit
trofeul, m-am desemnat gândindu-mă
că și Julieta purta coade și a fost
sedusă tot la 14 ani, ca tine!

În rezumat: te-am întâlnit mititică,
proastă și fără trofeu! Este?

RODICA: Este!

DORIN: Bun! Nu ți-am jurat niciodată
amor etern. Într-o seară, ți-am vorbit
despre broaște, infuzori și insecte. În
aceeași seară, tu cu nasul umed de
rușine, mi-ai propus să mă mut cu
domiciliul în atelierul tău, sub cuvânt
că tu aveai bec electric și eu n-aveam.
Este?

RODICA: Este!

DORIN: Bun! Ce-am făcut eu pentru
tine: ți-am tăiat coadele, ți-am în-
brăcat în aur un dinte ciinesc, ți-am
cumpărat un ruj, o pereche de chiloți,
una pereche de papuci — pe care i-ai
învățat să zboare drept în capul meu
— și una sticlă de odicolon cu parfum
de tuberoze; te-am introdus în regnul
animal; te-am plimbat prin Cîșmigiu,
la Șosea; te-am dus de două ori la
muzeu și o dată la Moși; iar ca
omagiul adus Mamei noastre Natura, în
fiecare seară îți sărutam de sute de
ori fiecare milimetru din epiderma ta
roză și satinată... Este?

RODICA (*la fel*): Da!

DORIN: Bun! Acum ce-ai făcut tu pen-
tru mine: m-ai intoxicat cu supă cu
găluști, salam, brinză și alți monștri
gastronomici de aceeași teapă; mi-ai
întors un costum de haine pe dos,
mi-ai cumpărat lame de ras, una pă-
lărie verde, una cutie de scobitori și

un calendar de buzunar, ca să țiiu
minte când e ziua ta! Ai plătit chiria
fracului de azi... și buchetul de flori
pe cîrțială!

RODICA (*smiorcăind*): Da!

DORIN: Bun! Eu sînt liber să mă-n-
sor azi, precum tu te poți mărita
mîine! Din partea mea ai papucii, iar
eu păstrez coadele tale. Despre trofeu...
n-am nici o răspundere!

RODICA (*cu regret*): Dar epiderma mea?

DORIN: Epiderma e-nțreagă pe tine.

RODICA (*izbucind*): Mamut mizerabil!

DORIN: Rodica, mator mi-e cerul că
m-ai scos din pepeni!

RODICA: Nu vreau să știu de pepenii
tăi, zarzavagiule! Adormeam seara cu
acul în mîină, așteptîndu-te să vii la
masă...

DORIN: Puteai să pui acul jos!

RODICA: Individue, coate-goale! Am
să 'lau cu cenușă după tine!

DORIN (*întîind*): Duhul lui Othello a
pătruns în măruntaiele mele!

RODICA: Îți scot ochii, elefantule!

DORIN: Declar în fața omenirii că nu
sînt răspunzător de această tragedie!

RODICA: Să nu mai faci un pas!

DORIN (*întîind mereu*): Am să te
strîng de gît ca pe o potîrnice!

RODICA (*întîind-se*): Criminalule!

DORIN (*alergînd-o*): Lebădă neagră!
(*Rodica se repede la divan, ia un
papuc, se întoarce și-l aruncă în pieptul
lui Dorin. Afară se aude claxon de
mașină.*)

DORIN: Dai cu papucii în pieptul lui
Othello?! (*la în brațe manechinul
din fereastră, cu pălărie cu tot, pre-
gătîndu-se să-l arunce în capul Ro-
dicăi.*)

RODICA: Ah! Manechinul!

(*În clipa aceasta intră Beatrice. Moment
de mare emoție.*)

8

*Dorin rămîne o clipă cu manechinul în
brațe, împietrit. Nesciind ce face, fred-
nează o arie și face cîteva pîruete cu
manechinul în brațe. Rodica s-a retras
la bucătărie.*

BEATRICE (*încrămînită*): Dorin!

DORIN (*dansînd*): Amorul e un copil
prîbeag... beag... beag!

BEATRICE: Dorine, ce-nseamnă asta?

DORIN (*oprîndu-se*): Un dans oriental
pe muzică românească.

BEATRICE (*aiurită*): Dorine! Unde mă
aflu?

DORIN: Vrei să știi punctul cardinal din emisferul nostru?

BEATRICE: Doamne! Sînt trează... ori e un coșmar grozav?

DORIN: Nu e nici un coșmar, dragă!

BEATRICE (*dezmeticindu-se*): Vai! Dorine... ce porți în brațe?

DORIN: Nimic!... Ba da!... uite, frate! asta e nostim!... dacă n-ar avea pălărie, aş crede că am în brațe chiar bustul Venerei din Millo!

BEATRICE: Dumnezeule! Ce nebunie!...

DORIN: Fantasmagorie, mistificare!

BEATRICE: N-aș fi crezut...

DORIN (*pune manechinul la loc*): Du-te de la mine, fantomă!

RODICA (*tușește*).

BEATRICE (*zărind-o pe Rodica după paravan*): Ah! și o femeie!

DORIN: Extraordinar! O femeie care tușește! (*Răstit.*) De ce tușești, femeie?

BEATRICE: O femeie la tine?!

DORIN: Mă crucesc și eu ca de dracu'! Drept îți spun, n-am mai pomenit așa ceva! Să știi că a intrat pe gaura cheii!

BEATRICE (*revenindu-și din emoție, inspectează camera*): Vai! dar astea ce mai sînt? (*Arată spre pălării.*)

DORIN: Care astea?

BEATRICE: Astea!

DORIN: Astea? (*Tușește nădușind.*)

Astea sînt... astea nu sînt...

BEATRICE: Ce sînt?

DORIN (*iluminat*): Dacă damele au cap, mă jur că astea sînt niște pălării de damă!

BEATRICE: Tu ești pălărier?

DORIN: Beatrice, vino-ți în fire!

RODICA (*surprinsă că o are pe Beatrice în fața, pe care nu o cunoștea*): Beatrice!

BEATRICE (*zăpăcită*): Cine mă strigă?

DORIN: Eu, draga mea, eu! Mi s-a schimbat glasul de fericire!

BEATRICE: Nu mai pricep nimic!

DORIN: Nici eu nu sînt mai deștept la ora asta decît tine.

BEATRICE: Hm! dar acolo?

DORIN: Pune degetul!

BEATRICE: Pe farfuria asta!

DORIN (*speriat*): Cum? există și o farfurie?... Atunci e sfîrșitul lumii.

BEATRICE: Ce grozăvie! Privește... (*Îi arată salamul din farfurie.*)

DORIN: În farfurie, ori sub farfurie?

BEATRICE: În farfurie!

DORIN: O zei! al vostru e acest salam? Pe toiaagul lui Noe... al meu nu este!

BEATRICE (*culminînd*): Ah!

DORIN: Scumpă, frumoasă Beatrice!

BEATRICE (*urată cu degetul*): Ce văd! Ce văd!...

DORIN (*uitîndu-se pe pereți*): Unde, cîntea mea?

BEATRICE (*idem*): Mi-e groază să mă uit.

DORIN (*idem*): Afară de salamul zeilor pe farfuria asta, nu mai văd nimic!

BEATRICE: Pe capul tău!

DORIN (*zăpăcit cu desăvîrșire*): Salamul zeilor pe capul meu! Ce cap? zici că vezi un cap la mine pe cap? (*Smulgînd fileul.*) Asta a ieșit din capul meu? Ce fenomen! Extraordinar!

BEATRICE: Cum de nu ți-e scrbă!

DORIN: Nemaipomenit! Un ciorap de damă! Să mă tai bucăți, n-aș ghici din care picior este!

BEATRICE (*istovită*): Dorine, Dorine!

DORIN (*viteaz*): Păstrează acest monstru, să-l duc la muzeu! Din capul lui Jupiter a ieșit o femeie întreagă! Nepătrunsă e viața! Peste puțin timp, cu siguranță că, în capul meu, ciorapul s-ar fi transformat în zîină.

BEATRICE (*amețită*): Vreau să șed!

DORIN (*sprijinînd-o*): Așază-te încet pe scaunul acesta și numără pînă la 20!

BEATRICE: Dă-mi puțină apă de colonie!

DORIN: Puțină apă? Da apă goală vrei?

BEATRICE: De colonie!

DORIN: Am aici apă din toate coloniile. Poftim! (*Îi dă.*) Nu prea miroase, pentru că am uitat-o destupată...

BEATRICE: Nu face nimic! Mulțumesc.

DORIN (*automat*): Nu face nimic... mulțumesc! Na! mi-am pierdut capul! Puțin rom... un păhărel... da?

BEATRICE: Nu! Mai dă-mi colonie!

DORIN: Cum nu!... cu plăcere! Asta e colonie, și înainte de a o uita destupată, miroase a parfum de tuberoze. Poftim!... ține batista la nas... respiră adînc și... imaginează-ți un cîmp de tuberoze! Eu așa fac!

BEATRICE: Destul, destul! Bietul meu Dorin!

DORIN (*o mîngîie*): Prin ce clipe fantastice ne-a fost dat să trecem!

BEATRICE (*zărind-o pe Rodica în colțul opus*): Dorine!

DORIN (*tresărind*): A mai răsărit vreun duh necurat?

BEATRICE: Cine e dînsa?

DORIN: Pare a fi o fată în carne și oase.

BEATRICE: Ce caută la tine o fată în carne și oase?

DORIN: Se plimbă și ea!

BEATRICE: Mînți! Te culci cu ea în pat!

DORIN: Vai, dragă! Dar ce... sînt satir ori popă catolic, să mă culc cu femei

în pat? Așa de imoral mă crezi?

BEATRICE: Uite două perne la capătul divanului. Vezi?

DORIN: Văd! Acum vrei să zici că mă culc cu perna-n brațe?

BEATRICE (*încăpăținată*): Te culci cu o femeie! Acolo, două perne... și dincolo, o fată!...

DORIN (*apărindu-se disperat*): Nu văd ce legătură există între una și alta! Pernele sînt ale mele... iar fata... nu știu a cui e!

BEATRICE: Dorine, nu mai tăgădui! (*Merge și ridică cuvertura.*) Te-am prins!

DORIN: Zău?

BEATRICE: Iată un combinezon!

DORIN: Ei!... și vezi ceva în combinezon? Da! e un combinezon de genul masculin!

BEATRICE: Pariez că fata asta se culcă la pieptul tău!

DORIN: Dar ce... crezi că sînt doică?

RODICA (*înțepat*): Și de ce să nu mă culc? Nu cumva sînt rîioasă?

BEATRICE (*lui Dorin*): Auzi?

DORIN: Lasă-mă, dragă, în pace! Nu i-am dat nici țigă, nici n-am căutat-o de rîie!

BEATRICE: E concubina ta!

DORIN: Ce face?!... Fetița asta e... servitoarea mea!... Și tu-ți închipui că... m-apuc să fac sex-appeal cu servitoarele? (*Către Rodica.*) Fetiço, după ce plec, să ai grijă de apartamente!... Nici un cuvînt! Acum, du-te și-ți cumpără alviță! Să nu te calce autobuzele!

RODICA: Am înțeles, conașule! Pentru mine alviță, iar pentru dumneata... rahat. (*Iese repede.*)

9

DORIN: Ne otrăvesc sufletul servantele astea!... Pe vremea lui Horațiu, o servitoare făcea poezii.

BEATRICE: Abia acum pricep de ce niciodată n-ai primit să te vizitez. Trăiai cu o femeie, ca orice bărbat de rînd!

DORIN: Beatrice!

BEATRICE: Mă rog! Cine e proprietarul acestei expoziții de pălării... și ce caută asemenea pălării în locuința unui tînăr neînsurat?

DORIN: Nu mă zăpăci cu două propozițiuni interrogative la un singur semn de întrebare! Dă-mi răgaz și-ți voi răspunde pe rînd.

BEATRICE: Ascult!

DORIN (*ocolind*): E vorba de aceste pălării, nu?

BEATRICE: Da!

DORIN: Foarte bine! În vederea logodnei, am comandat pălăriile astea pentru membrii familiei mele: tata, mama, frați, surori!... Cît despre bustul acela de ipsis, ce poartă o superbă florentină de pai, reprezintă una din cele trei grații în epoca modernă. E o raritate!

BEATRICE: Degeaba! Tot atelier de mode rămîne camera asta!

DORIN: Vorbești parcă te-ai născut cu Kant în brațe! Numai el avea mania să contrazică pe toată lumea!

BEATRICE: Dar dineul acela?

DORIN: Cu dineul ce se vede în farfurie... prinde servitoarea muște!

BEATRICE (*îl ia de mînă și-l duce la divan*): Vino să ședem puțin.

DORIN: Să ședem!

BEATRICE: Amîndoi hotărisem să vii mai devreme de ora pe care ți-a fixat-o papa. Întîrzierea ta m-a neli-niștit atît de mult... mai ales că papa nu privește cu ochi buni dragostea noastră!

DORIN: Nu se poate! Să-i punem ochelari!

BEATRICE: Tot timpul mă uitam la ceas, cu inima înghețată de frică! Văzînd că întîrzierea putea deveni periculoasă, am cerut voie lui papa să ies puțin cu Lincolnul. Bătrînul a înțeles neli-niștea și intenția mea ascunsă și n-a vrut să-mi dea voie.

DORIN: Papau! Tău e un placoderm!

BEATRICE: Atunci... m-am furișat bi-nișor în garaj... am debraiat brusc și l-am lăsat mofluz, uitîndu-se după mine!

DORIN: Bravo! Mofluz! Așa le stă bine papailor!

BEATRICE: Abia aștept să scap de sub tutela acestui om, care n-a cunoscut niciodată sufletul unei femei, dragostea de viață și de libertate a tineretii!

DORIN: Auzi elefantul!

BEATRICE: Însă tu mă iubești... mă înțelegi...

DORIN: Eu, doar mă uit la tine... și te-am înțeles!

BEATRICE: Pricepi mai bine ca oricare medic pulsul accelerat al inimii unei fete dornice să trăiască intens, să respire profund aerul vieții mondene...

DORIN: Sigur!... o să respirăm... mult aer!

BEATRICE: Tu ești inteligent!

DORIN: Asta așa e!

BEATRICE: Știi că visul vieții mele e un Huppmobil... Tu nu ești zgîrcit, ai să mi-l cumperi! Lincolnurile nu mai

sint la modă! Voi șofa toată ziua!...
Îmi place așa de mult! Voi fi cea
mai frumoasă și mai cochetă soție din
București!... și asta, numai să te fac
pe tine cât mai fericit!...

DORIN (*înduioșat*): Sărăcuța de ea! Ce
suflet bun!

BEATRICE (*îmbrățișându-l*): Am să fiu
numai a ta... credincioasă ca o vestală!
Nici nu mă gândesc să-mi iau și un
amant, așa cum se obișnuiește în căsni-
ciile sic!... În privința asta... rămân
cam demodată! Dar nu face nimic.

DORIN: Ca să fiu cel mai fericit ani-
mal din univers, nu-mi trebuie decît
să crape papaul tău în clipa asta!

BEATRICE (*luîndu-și seama*): Te aran-
jează de minune fracul!

DORIN: Exagerezi!

BEATRICE: Deloc! Îți dă un aer dis-
tins.

DORIN: Da!... aer îmi dă din belșug!

BEATRICE (*uitîndu-se la ceasornicul ce-l
poartă la mînă*): Ora potrivită! Nu
m-ai văzut niciodată la volan?

DORIN: Nu te-am prea văzut.

BEATRICE (*ridicîndu-se*): În fața lui
papa să fii cît se poate de mîndru,
de rece și degajat! Trebuie să-l in-
timidezi cu vorba și ținuta.

DORIN (*plimbîndu-se*): Voi fi țănoș, ca
un general bolnav de reumatism!

BEATRICE: Și acum, să mergem!

DORIN: Mi-a venit o idee!... Posed
o lulea de mare preț. A fumat cu ea
sultanul Mahomed al treilea. Vreau
s-o dăruiesc dirzului tău papa.

BEATRICE: Minunat! Nu se putea un
cadou mai nimerit.

DORIN (*ia de pe etajeră o cutiuță cu
luleaua*): Iată o lulea din care ar fi
tras bucuros însuși Mahomed profetul!

BEATRICE: Vai ce nostimă e!

(*Intră Rodica.*)

10

BEATRICE (*repede*): Servitoarea!

DORIN: Ce servitoare?!

RODICA: Iată-mă și pe mine! Cum
mai merge treaba?

DORIN: Ai cumpărat alviță? Să-ți fie
de bine! Poți să te mai plimbi...

RODICA: Nădușesc! Uf!... e tare cald
afară! Umblă cîinii cu limba scoasă
de un metru.

BEATRICE (*cu dezgust*): Ah! Dorine...

DORIN: Formidabil, dragă! Iată niște
cîini care ar trebui fotografiați pe loc.

RODICA: Păi! o plesniși ca Irimia cu
oîștea-n gard!

BEATRICE: Nu mai pot asculta ase-
menea vulgarități.

RODICA: Zău? Nu știam că ai nasul
de ceară!

DORIN: Nu fi obraznică! Tu nu vezi
că domnișoara are un nas ca toate
nasurile?

RODICA: Văd.

DORIN: Dacă vezi, ce te miri ca oaia
de cojoc?! Nu te mai angajez doică
la copii pe care-i va naște dumneaei
cu ajutorul meu! Scurt!

BEATRICE: Să-mi aduci o asemenea
pacoste? Niciodată!

DORIN: Tocmai! Niciodată!

BEATRICE: Te rog s-o concediezi
numaidecît!

DORIN (*grozav*): O concediez numai-
decît! O dau afară și nu-i plătesc
nici leafa! Prea s-a obrăznicit.

RODICA (*turbînd*): Mă concediezi?

DORIN (*repede*): Nu vorbi! Știu că
vrei să spui o prostie.

RODICA: Bine! tac!... tac, dar numai
eu știu ce zic în gînd!

DORIN: Așa, vezi! Fii și tu constitu-
țională! Cugetarea e liberă!

BEATRICE: Nu știu ce servicii ți-a pu-
tut aduce o astfel de creatură.

RODICA: Noi, efemeridele...

DORIN (*îngrozit*): Păzea! Acum începe
cu zoologia!

RODICA: Am fost blestemată să clocesc
ouă de cuc!

DORIN: Destul, mai poftim afară!

RODICA: Ușor, că ies! Dar și cînd
mi-o cădea cucul în gheară... am să-l
frec pînă i-o puți pielea a usturoi!
(*Iese.*)

11

DORIN (*răsuflînd*): Dragă, ce-o fi avînd
cu bieții cucii... nu știu! Toată ziua îi
bîrfește!

BEATRICE: Dorine, vreau să te văd cît
mai curînd trăind ordonat! Scena cu
servitoarea m-a îngrozit! Trebuie să
ai mai multă demnitate.

DORIN: Aș vrea, Beatrice, ca la razele
fericirii noastre să se încălzească toți
cei care îngheață suflînd în tăciunii ilu-
ziilor! În momentul acesta... mi-e inima
plină de generozitate... Vino să te pup,
că nu mai pot! (*O sărută.*)

BEATRICE: Să mergem!

DORIN (*luînd jobenul, mănușile și lu-
leaua*): Să mergem! (*În ușă întîlnesc
pe Rodica.*)

12

BEATRICE (*cu scîrbă*): Ah!

DORIN: Să ai grijă de apartamente!

(*Beatrice, Dorin ies la braț.*)

RODICA : Asta e scorie pe lingă pa-
pucii mei ! (Uede buchetul de flori pe
dulap.) A uitat buchetul ! (Aleargă să-l
ia. Intră Dorin repede.)

DORIN : Unde e buchetul de flori ?

RODICA (mică) : Dorine !

DORIN : Ce vrei ?

RODICA (suspînînd) : Dorine... sînt o
gîscă !

DORIN : Foarte bine !

RODICA : Dar o gîscă proastă, nu așa !

DORIN : Cea mai proastă ! Atît ?

RODICA : Nu încă !

DORIN : Spune repede, că mă grăbesc !

RODICA : Există păsări fără creieri ?

DORIN : Nu.

RODICA : Ba da !... eu sînt o pasăre
fără creieri ! Ți-am făcut atîtea mizerii
azi !... pentru că te iubesc prea mult !...
Ești supărat pe mine ?

DORIN : Nu !

RODICA (chestie de încredere) : Să fie-al
dracului mincinosul ?

DORIN (învîns) : Să fie !

RODICA (veselă) : Atunci... uite, ia banii
ăștia la tine ! Să ai pentru cheltuieli ne-
prevăzute...

DORIN (mișcat, înecîndu-se) : Rodica !
Dacă mă insulți, mă supăr...

RODICA : Mai faci mofturi ?

DORIN (încurcat) : Ești foarte drăguță !...

dar oricît ai fi tu de gîscă, nu pri-
mesc !

RODICA : Fără fițaraie !

DORIN (hotărît) : Nu ! Trebuie să am
demnitate ! (Se aude claxonul chemînd.)

RODICA : Te cheamă ! Ia banii și
cară-te !

DORIN : Nu se poate ! Nu... nu pot
primi bani de la un înger !...

RODICA : Trebuie ! Dacă Beatrice ar ști
că tu n-ai în buzunar nici un gologan,
ar fi capabilă să te debarce din ma-
șină la primul colț de stradă. Nu
vreau să te umilească ea, pricepi ? Ehe !
am ascultat la ușă !

DORIN (uimit) : Acum... pricep !

RODICA : Atunci, pune mîna pe bani !

DORIN : Bine !... îi primesc ! Uite, îi
bag în buzunar... dar nu mă uit la ei !
Primesc așa... să nu mă debarce la
colț !... altfel, nu !

RODICA (îl sîrută și-i dă buchetul) :
Gata ! deseară te-napoiezi ?

DORIN : Da !

RODICA : Atunci... ai să mă duci iar
pe brațe în spuma lenjeriei noastre ?
(Claxon.)

DORIN (ieșînd) : Sigur !... așa... numai...
la colț !

RODICA (rîzînd cu lacrimi) : Mă duce
încă o dată în spuma albă... spălată și
cîrpită de mine !

CORTINA

Salon în casele lui Farada. În fund, uși mari cu draperii dau într-un antreu. Uși în ambele părți laterale ale salonului. Masă rotundă la mijloc. În avanscena stângă, un birou-miniatură, cu telefon. Pe perete, deasupra telefonului, atîrnă un tablou cu poza lui Farada în costum de marină. Candelabru cubist. Fotolii, o canapea etc.

1

FARADA: Alo! da, da!... am nevoie de părintele. Mă rog... dacă întîrzie, trimiteți imediat după sfinția-sa și spuneți-i că-l aștept. Alo!... nu, frate!... Nu sînt bolnav. Nici vorbă... fără patrafir. Alo! da, bun. Bună ziua, doamnă. (*Închide receptorul.*) Mă întrebă dacă e caz grav în familie.

BRUSTAN: Meseria.

FARADA (*se plimbă agitat*): Mă rog, am dreptate?

BRUSTAN: Ai.

FARADA: Păi, te cred! Toată viața mea am avut dreptate. Nu-mi place să mă contrazică cineva, am păreri mele asupra cutărui și cutărui lucru, păreri pe care le confrunt zilnic cu cele din gazete. Am încredere în gazete atîta timp cît acestea respectă opinia publică, adică părerea mea, a dumitale, a lui Ics și a lui Igrec. Dacă vine domnul gazetar și zice: pardon! În chestiunea asta, noi gazetarii, că așa și pe dincolo..., afirmăm sus și tare... cu alte cuvinte, dacă îndrăgă baliverne de-astea, zvîrl gazeta și zic: „Mă rog, n-ai dreptate, domnule! Deosebirea între părerea dumitale și a mea este: — a dumitale e o prostie gogonată... pe cînd a mea nu e!” Mă rog, am dreptate?

BRUSTAN: Ai, cum să n-ai.

FARADA: Păi, te cred! Merg mai departe. Sînt singurul cerealist mare, fără decorație! De șapte ani aștept decorația pentru serviciile aduse agriculturii, în calitatea mea de mare exportator de grîne. Și decorația nu vine. De ce? Pentru că gazetarii spun că problema grîului așa, problema grîului pe dincolo. Mă rog... de ce crezi c-am plecat din marină?

BRUSTAN: De ce?

FARADA: Pentru că la fel strigau gazele: vapoarele în sus, oceanele în jos. Adică, eu am fost vinovatul incendierii celor două vapoare încărcate cu porumb și nuci. Auzi gogomanie! Poftim, ce zici?

BRUSTAN: Foarte bine.

FARADA: Ba nu! Foarte rău! că... o gazetă care se pretinde a fi expresia

opinie publice trebuie să înjure pe cine doresc eu, dumneata, Ics și Igrec. Pentru că, prinde bine logica... eu dau creșteri pe gazetă... Și pentru ce cum-păr gazeta? Să capăt palpitatie, să-mi fac singe rău? Pentru asta dau gologani pe ea? De ce să nu iau de pâr lacheii, să mă cert cu bucatăreasa, ori șoferul? Asta nu mă costă parale! Și atunci?

BRUSTAN: Atunci?

FARADA: Atunci... Mă rog, am dreptate?

BRUSTAN: Nici vorbă că ai!

FARADA: Dacă am dreptate, pentru ce nu am decorație? Pentru ce capăt palpitatie? Pentru ce mi se ridică nervii la cap? Pentru ce?

BRUSTAN: Vezi, asta e!

FARADA: Păi, te cred! Aia e! Uite, mă găsesc dracii chiar cînd discut liniștit cu dumneata. (*Îl trage de nasture.*)

BRUSTAN: Gazetarii sînt niște pungași.

FARADA: Concluzia este că gazetarii sînt niște ticăloși, niște escroci cum nu s-a mai pomenit!

BRUSTAN: S-a mintuit... ai dreptate!

FARADA (*fericit, lasă nasturele*): Păi, te cred! (*Șed pe cîte un fotoliu; Farada se uită la ceas.*) Ar trebui să cam vină.

BRUSTAN: Cine?

FARADA: Beatrice și pezevenghiul de doctorand.

BRUSTAN (*se uită la ceas*): Da. Ai dreptate.

FARADA: Pariez că s-a dus după el. Au ceva de pus la cale împreună. Îmi cere Lincolnul să ia puțin aer... Nu-i dau voie. Atunci o șterge frumușel pe scara de serviciu, și pînă să bag de scamă, dumneacî minca aer cu maximum de viteză! Ai să vezi cum vine cu individul la braț și cum caută să-mi demonstreze că l-a întîlnit așa... din întîmplare.

BRUSTAN: Beatrice îl cunoaște de mult?

FARADA: La trei august se împlinește anul. Mă rog... e un roman întreg.

BRUSTAN: Ei! Nu mă înnebuni.

FARADA: Și încă ce roman!... Senzațional, domnule!

BRUSTAN: Uite... mă înnebunești.

FARADA: Făcea plajă la ștrandul Kiseleff. Beatrice, cum e neastîmpărată, sare de pe trambulină în mijlocul ștrandului. Cum a sărit, a leșinat, și a-nceput să înghită apă... Atunci, un tînăr a sărit după ea și a salvat-o de la moarte sigură. Eu fumam, în timpul acesta, liniștit, colea pe terasă. Văd un taxi stopînd brusc dinaintea casei... Mă ridic... și... în fața mea cine apare?

BRUSTAN: Cine apare?

FARADA: Un tînăr ducînd pe brațe pe Beatrice... amîndoi în pielea goală.

BRUSTAN (*îngrozit*): Ce spui, domnule!

FARADA: Adică în costum de baie... și un șofer cu îmbrăcămintea lor pe urmă.

BRUSTAN: Va să zică... Beatrice mai era acoperită pe ici — pe colo!

FARADA: Cînd își mai vine în fire, îi zic: „Bine, Beatrice, goală în fața unui bărbat străin?” Mă rog... știi ce răspunde?

BRUSTAN: Nu.

FARADA: Răspunde: „Lasă, papa! Adam și Eva au fost fericiți în rai numai cît au trăit în pielea goală.” Ei, acum imaginează-ți pe deasupra durerea mea de tată.

BRUSTAN: Romanul s-a isprăvit aci, cu durerea de tată?

FARADA: De unde! Mizerabilul vrea s-o ia de nevastă.

BRUSTAN: Atunci e roman cu tendințe.

FARADA: Cu tendințe de pungășie.

BRUSTAN: M-ai făcut paf, coane Barbule.

FARADA: Trebuie să facem pe individ să renunțe la căsătorie, iar pe Beatrice să priceapă că nu e onorabil să moară în brațele unui terchea-berchea.

BRUSTAN: Să facem!

FARADA: Părerea mea ar fi să începi dumneata.

BRUSTAN: Ba nu, dumneata să începi, pentru că a dumitale e fata.

FARADA: A mea e fata! Dar dumneata ești avocat, vorbești mai multe prostii... te poți băga mai ușor unde nu-ți fierbe oala.

BRUSTAN: Pardon!... Cum îl cheamă pe individ?

FARADA: Dorin.

BRUSTAN: Bun! — eu zic așa: individul intră pe ușă... și zice: bună ziua!

FARADA: Bună ziua să spună slugilor lui! Mie să-mi zică: Am onoarea...

sau, cu toată stima!... Mă rog, mă înțelegi!

BRUSTAN (*nervos*): Da, foarte bine...

FARADA: Să nu complicăm chestia. Nu vreau să nenorocim fata.

BRUSTAN (*ofensat*): Pardon! Eu n-am nenorocit nici o fată în viața mea. Dacă nu prezint încredere, mă retrag.

FARADA: Stai, domnule, nu te șifona! Să facem...

BRUSTAN: Uite... iar n-ai dreptate.

FARADA (*violent*): Ba am! Durerea mea de tată... adică Beatrice... mă rog, să nu-mi vie cu Adam și Eva, cu romane și istorii bune pentru chelneri și frizeri. Nu-mi trebuie pezevenghi, indivizi, mie... care am un tînăr — doctor adevărat, medic; inteligent, bogat... politicos. Vreau să dau pe Beatrice după medicul de boli nervoase! Băiat bun, ciștigă mult... are sanatoriu propriu, plin de nebuni.

BRUSTAN: Cu descreierați? (*Claxon afară.*)

FARADA (*zăpăcit*): Au venit! Mă rog, Beatrice trebuie salvată prin orice mijloace! Scurt!

BRUSTAN (*mîndru*): Coane Barbule...

FARADA: Vreau să văd: ești avocat, ori vax!

BRUSTAN: Dacă vrei, îl leg, îl omor și ți-l bag și în pușcărie. (*Claxon prelungit.*)

FARADA: Să trecem în birou. (*Farada-Brustan ies în stînga salonului.*)

2

Doi lachei vin și se postează la ușile din fund. Apar Beatrice și Dorin la braț. Lacheii se înclină, apoi, cu mișcări sigure, iau jobenul de pe capul lui Dorin, buchetul de flori, mînușile și cutia în care poartă luleaua. Dorin, zăpăcit, vrea să le dea și fracul. Revenindu-și, fluieră în urma lacheului care vrea să plece cu luleaua; ambii lachei ies în stînga antreului.

DORIN (*fluierînd*): Pst! Hei! Luleaua nu merge la garderobă.

LACHEUL (*ofensat*): Nu puteam ști că în această cutie există o lulea.

DORIN (*luînd cutia și arătînd lacheului*): Știi să citești? Ce scrie aici? — una lulea istorică! Ești liber! (*Lacheul îl mîsoară cu dispreț, apoi pleacă încet, cu multă aroganță în finută. Dorin se uită buimac după el. Nu știe unde să pună cutia, mutînd-o dintr-o mină*

in alta.) Lacheii-tăi, dacă ar fi înarmați, ar măcelări o groază de lume nevinovată!

BEATRICE (*sărindu-i de gît*): Dorine!

DORIN (*o cuprinde de mijloc, o sărută, iar cu mîna liberă ferește luleaua*): Beatrice, scumpa mea Beatrice! (*Serios.*) Să nu vină vreun lacheu să mă taie!

BEATRICE: Aici eu sînt stăpîna. Vino să ne odihnim pe sofa. (*Sed.*)

DORIN: Mai bine aş vrea să fiu cu tine în rai, la umbra unui smochin... să aruncăm cu pietre în riul ce murmură la picioarele noastre şi să te apăr de muşte cu foi de palmier. Să citim din psalmii lui David... şi pe urmă să deschidem Biblia unde povesteşte cum a dat Eva mere din sîn lui Adam.

BEATRICE: Aş vrea să deschizi acum la pagina cu mere...

DORIN (*ingrozit*): Aici! Unde ne pîdesc lachei... unde papaul tău ne-ar putea lua numaidecît mărlu din gură?!

BEATRICE (*ridicîndu-se*): Îţi place aici?

DORIN (*se ridică*): Salonul acesta nu l-am vizitat. Foarte frumos! (*Pune luleaua pe masă.*)

BEATRICE: Avem telefon automat...

DORIN: Lipseşte o ghilotină pentru lachei şi papau!

BEATRICE: De ce? Papa în fond nu e chiar rău.

DORIN: În formă însă, e grozav de antipatic. Mă uit la tine, Beatrice! Ai siluetă, cap de expresie, graţie în mişcări şi fineţe în atitudini... Ce farmec misterios ai căpăta... dacă ai fi orfană!

BEATRICE: Mai tîrziu... tot ce vezi va fi al nostru.

DORIN: Mai tîrziu! Nu pricep, dragă, ce politică duce Dumnezeu. Pe bătrînii care dintr-un talant au făcut zeci de milioane ar trebui să-i ridice mai repede la cer, să-i facă îngeri! Nu găseşti că e o glumă proastă ca, în loc de îngeri, să-i facă socri?

BEATRICE: Nu mai glumi! Ți-a plăcut cum şofez?

DORIN: În adevăr ești Viteza în persoană!

BEATRICE: Dar ce-o fi cu papa de nu mai apare? Mă duc să-l chem.

DORIN (*speriat*): Lasă, dragă. Nenorocirea vine şi nechemată peste om.

BEATRICE: Probabil are ceva de lucru în birou.

DORIN: Cînd văd pe papa al tău... îmi pierd tot curajul.

BEATRICE: Să fii cît se poate de calm. Singe rece!

3

DORIN: Am să fiu... crocodil. (*Farada tuşeşte la uşa din stînga.*)

BEATRICE: Vine papa!

DORIN: Nu ți-am spus că nenorocirea vine şi singură? (*Farada intră singur prin stînga. Dorin caută să fie cît mai impunător.*)

BEATRICE: Bonjur, papa! Vezi ce repede am venit?

DORIN: Iar mic, dați-mi voie, să vă prezint omagiile mele.

FARADA (*contrariat*): Mă rog... ce-ai zis?

DORIN: Am zis că sînt nespuse de fericit să recunosc în dumneavoastră pe nobilul meu socru.

FARADA: Nobil, te cred — dar socru, nu!

BEATRICE: Papa...

FARADA: 'Cum?

DORIN: Am priceput afecțiunea dumneavoastră de socru nobil.

FARADA: Ce socru, domnule?

DORIN: Am zis: socru nobil.

FARADA: După cît văd, dumneata faci confuzie între nobil şi socru.

DORIN: Deloc! Vă voi demonstra îndată.

FARADA: Slăbeşte-mă cu chiţibuşurile dumitale, că n-ai găsit fraierul.

BEATRICE: Lasă-l, papa! Să vezi ce bine demonstrează.

FARADA: Domnule! Eu sînt... adică eu n-am fustă.

DORIN (*repede*): Orice nobil poate să fie socru, dar nu orice socru poate fi nobil. Dumneavoastră o iubiți pe Beatrice; şi eu o iubesc pe Beatrice. Dat fiind că două cantități egale cu o a treia sînt egale între ele — amîndoi iubind pe Beatrice — ne iubim şi noi... reciproc...

FARADA (*zăpăcit*): Stai, domnule! De unde mai scorniși drăcia asta?

DORIN: Am demonstrat matematic.

BEATRICE: Sigur, papa! Tu n-ai învățat că matematica e sfîntă.

FARADA: Sfînt e numai Papa de la Roma.

DORIN (*se plimbă, oprindu-se în fața tabloului*): Minunat tablou!

BEATRICE (*repede*): Nu-i așa, Dorine?

DORIN: Da! Pictat în ulei veritabil... un ulei în care s-ar putea prăji chiar fleici.

FARADA (*competinte*): Doar n-o să fie pictat în untdelemn!

DORIN: Cinste ție, pictor nemuritor!
Mă prind că zece muze i-au ținut pa-
leta.

FARADA: Te cred! Zece mii de lei
m-a costat.

DORIN: În uniforma asta de marinăr,
parc-ați fi o regină deghezată în cenu-
șareasă.

BEATRICE: Ce zici de zîmbet?

DORIN: Minunat! Juri că e Gioconda
în uniformă de amiral.

BEATRICE: Papa, să vie un lacheu.

DORIN (*păbind*): Beatrice! Vrei să mă
asasinezi?

FARADA: Ce-ai zis?

DORIN: Vreau să spun că, de azi îna-
inte, am onoarea să mă numesc scumpul
dumneavoastră fiu.

FARADA: Pînă acum n-ai nici o onoare.
Mai întîi să discutăm... să cumpănim.

DORIN: Asta vrem și noi.

FARADA: Care noi?

DORIN: Eu și scumpa mea Beatrice.

FARADA: Pardon! O fi scumpă, dar
nu e a dumatăle.

BEATRICE: Ba da, papa! Sînt scumpa
lui Beatrice.

FARADA (*îngrozit*): Cum? Ce vrei să
spui? Pezevenghiul... individul... a...
te-a maltratată... mă rog, cu rochie cu
tot?

BEATRICE: Numai inima...

FARADA (*liniștit*): Așa, da! Toți ti-
nerii răpesc întîi ce e mai rău la fete:
inima!

DORIN: Pardon! Inima lui Beatrice e
de aur.

FARADA: Păi, te cred! Numai că au-
rul e în buzunar la mine deocamdată.

BEATRICE: De ce ești aspru, papa?

DORIN: Ce vrei, dragă... simte că are
să fie socru.

FARADA: Mă rog...

DORIN: Un moment! Uitasem cadoul.

BEATRICE: Da, da, cadoul!

DORIN (*înmînează lui Farada luleaua*):
Am deosebită plăcere să vă ofer una
lulea istorică și vă rog să credeți că
patru muzee mi-au declarat că ar fi fe-
ricite s-o numere printre raritățile lor.

FARADA (*examinînd-o*): Da! Interes-
santă.

DORIN: Cu această lulea a fumat sul-
tanul Mohamed al III-lea, dăruind-o
mai tirziu lui pașa Sinan. În renumita
luptă dintre români și turci de la Va-
dul Călugăreni, acestui pașă Sinan
i-au sărit dinții, și odată cu ei și lu-
leaua. Istoria nu pomeneste nimic des-
pre soarta dinților, dar luleaua a luat-o

un strămoș al meu, martor la acea
luptă și căpitan de oaste.

FARADA: Foarte interesantă, domnule!
DORIN: Lucrată din sicomor, trandafir
și chihlimbar, are încrustate în fildeș
fesul și semiluna.

FARADA: Da, da. Parcă e mai mult
turban decît fes.

DORIN: Tocmai! Forma arhaică a fe-
sului dovedește originea glorioasă a
obiectului.

FARADA: Și... zici că mi-o dai mie?

DORIN: Da.

FARADA (*o pune pe masă*): Mulțumesc!

BEATRICE: În sfîrșit... nu luați loc?

FARADA: Mă rog... pe mine mă iertați
un moment. Mai am ceva de lucru în
birou cu avocatul.

DORIN (*speriat*): Aveți și avocați?

FARADA: Da, un proces cu... cu pă-
durile statului. (*Trece în birou.*)

4

DORIN: Ei, am fost bine?

BEATRICE: L-ai luat repede. S-a in-
timidat.

DORIN: Acum... nu știu cum să pun
chestia căsătoriei. Să te cer dintr-o
dată... ori să mai ocolim?

BEATRICE: În definitiv, știe că azi
avem de lămurit această chestiune.

DORIN: Dar nu vezi? Cum aude cu-
vîntul socru, se strîmbă de parc-ar
înghiți în sec.

BEATRICE: Să nu pierdem curajul.

DORIN: Cu luleaua l-am făcut pilaf!

BEATRICE: În cele din urmă, tot noi
vom birui.

DORIN: Tot noi! (*O stringe la piept
și o sărută. Intră Farada și Brustan.*)

5

FARADA (*il prezintă pe Dorin*): Dom-
nul Dorin...

DORIN (*completează*): ...doctorand în
științe naturale.

FARADA: Și domnul Brustan...

BRUSTAN (*completează*): ...doctor în
științe juridice, din Bordeaux.

FARADA: Și eu, doctor în cereale!
(*Prezentînd-o pe Beatrice lui Brustan.*)
Și fiică-mea.

BRUSTAN (*reverențios*): Ne cunoaștem.

BEATRICE: Luați loc.

FARADA (*vrea să spună ceva, dar, ne-
găsind, face semn tuturor să șadă.*
*Toți s-au așezat. Tăcere penibilă. Do-
rin tușește grațios, Brustan la fel, așe-*

zîndu-se mai bine ; Beatrice tușește subțire și romantic ; Farada, nervos, rigide scuipatul, ca și cum ar vrea să-l scuipe, apoi îl înghite.)

DORIN : Prin urmare... (Nici unul nu isprăvește vorba.)

FARADA : Mă rog, va să zică...

BRUSTAN (lui Dorin) : Dumneata... ești mai mult doctor decît doctorand ?

DORIN : Ca și dumneata. Mai mult Bordeaux decît doctor. (Consternare pe toată linia.)

FARADA (rîde) : Păi, te cred ! În capul doctorului e numai spumă de Bordeaux.

BRUSTAN (glumind) : Pardon, pardon... drojdie ! (Pauză.)

DORIN (negăsind subiect) : Regnul animal e foarte curios.

FARADA (ofensat) : O fi !

DORIN (la fel) : Struțul... mascul clocește ouăle conjugale... iar scrumbiile fac ouă de scrumbii...

BEATRICE (încîntată) : Foarte nostim !

BRUSTAN : Ce zici, coane Barbule ?

FARADA : Nu pricep că e cu ouăle conjugale.

BEATRICE : Se poate, papa ?

FARADA : Nu-mi trebuie mie scrumbii, ouă de struț... potlogării și...

BEATRICE : Tu niciodată n-ai înțeles ce ascunde o inimă de femeie.

FARADA : Ce lucru mare ascunde ?

BRUSTAN (filozofic) : Inima femeilor e o traistă goală, pe care o umplu pezevenghii cu tot felul de gogoși.

FARADA (îi strînge mina) : Bravo, doctore !

BEATRICE : Nu-i adevărat !

DORIN : Inima unei femei, domnilor, e o medalie cu care nu orice nătărău trebuie decorat. (Beatrice, recunoscătoare, sare și-l sărută.)

FARADA (împietrit) : Mă rog... ce-nseamnă asta ?

DORIN : Medalia !

FARADA (înecat de furie) : Domnule ! În casa mea... în ochii mei... în nasul meu... o maltratezi ?... Ne maltratezi... așa... ca pe niște struți ? Beatrice... mie nu-mi place !

BEATRICE : Mie-mi place așa de mult, papa.

FARADA (către Dorin) : Domnule... eu am fost ofițer de marină... și... să nu faci pe struțul cu mine... să-mi răscolești durerea mea de tată, că eu am trecut de zece ori Gibraltarul !

DORIN : Fantastic ! Visul mamei a fost totdeauna să am socru un ofițer de marină.

FARADA : Mama dumitale o fi visat multe prostii !

BRUSTAN (împăciuitor) : Pardon ! Vă rog, luați loc ! (Toți se așază. Tușește.) Domnilor și do... pardon ! adică, scumpă Beatrice și domnilor ! Va să zică, vedem în mijlocul nostru o masă rotundă, acolo un telefon automat ; dincolo, un tablou cu figura domnului Farada în ulei ; niște fotolii confortabile... și... ce mai vedem ? (Toți se uită împrejur.)

FARADA : Un candelabru.

BEATRICE : Un covor persan.

DORIN : Una lulea istorică.

FARADA : Uși, pereți...

BRUSTAN (grav) : Adică, vedem un salon aristocrat... Dacă am ieși puțin afară, am vedea...

DORIN : Am vedea tot Bucureștiul.

BRUSTAN (foarte grav) : Pardon ! Am vedea o terasă, un garaj, boschete de trandafiri... și alte multe obiecte. Am zis : dacă am ieși !..., dar nu ieșim !

FARADA : Nu ieșim !

BRUSTAN : Prin urmare, vedem un salon aristocrat.

DORIN : Mai e lungă conferința asta ?

BRUSTAN : Pardon ! Un avocat are anumite principii după care se conduce... Mai departe...

FARADA : Mai departe... mă rog...

BEATRICE : ...Să continuăm discuția.

FARADA : Beatrice... uite, afară apune soarele. E ceva grozav ! Du-te cu doctorul pe terasă, să vadă și el grozăvia asta.

DORIN (curtenitor) : Voi fi grozav de fericit cînd voi contempla în fiecare seară această minune solară.

FARADA : Se stinge soarele pînă să te lovească fericirea asta ! (Beatrice și Dorin — în dreapta antreului — ies.)

BRUSTAN : Coane Barbule, nu te pricep.

FARADA : Bine, doctore, ești percepător, agent fiscal ? Faci inventarierea mobilelor, să le vinzi cu toba ? Așa ne-a fost vorba ?

BRUSTAN : Te-ai băgat peste principiile mele și le-ai făcut varză ! Aveam de gînd să întind o cursă individului și sari dumneata în ea !

FARADA : Nu e bună cursa... Ai văzut cum o pupa fără nici o rușine ?

BRUSTAN : Da, domnule. Cu gura toată, ca la cinematograful.

FARADA : Dar ce e mai grozav... e că-l pupă și ea tot ca la cinematograful.

BRUSTAN: Să mă lași pe mine! Am pledat mii de procese în cariera mea de avocat, și dacă n-am câștigat majoritatea, în orice caz nu le-am pierdut pe toate.

FARADA: Bun! Dar... mai fac și eu cîte o mică presupunere. Nu vreau să creadă doctorașul că, dacă n-am decorație, sînt un sac de paie.

BRUSTAN: S-a făcut!

FARADA: Bun! (*Merge în antreu și-i strigă.*) Beatrice! Destul cu soarele, poftiți încoa! (*Intră Beatrice și Dorin.*)

7

Farada și Brustan șed la masa rotundă. Beatrice și Dorin intră tăcuți, așezîndu-se alături pe canapea. Brustan, tușînd, începe să scoată din geantă volume, rînduîndu-le pe masă. Dorin se uită dez-nădăjduit la cărți.

DORIN (*timid*): Ce scrie acolo?

BRUSTAN: Aici spune de drepturi și obligații ce nasc din căsătorie...

FARADA (*direct*): Mă rog... dumnealui cere mina dumneaei.

DORIN (*gales*): Mina... cu toate dependențele...

BRUSTAN: Am zis: memoria nu mă ajută! Napoleon a dat omenirii un cod penal... și un cod comercial și un cod civil. Pentru că Bonaparte a zis: Franța și familia! Dar marele general n-a cunoscut pe industriașii de azi: Ford, Krueger, David Golder, Stan-Bran; de aceea, mă ridic împotriva lui Bonaparte, nu în calitate de avocat, ci ca tată de familie.

FARADA: Și eu!

BRUSTAN: Familia mea numără nouă fete, un băiat, plus spiritul încă viu al nevestei mele, decedată la 24 ianuarie.

FARADA: Plus durerea dumitale de tată.

BRUSTAN (*vehement*): Nu face nimic! Un avocat... adică eu, zic așa (*scoate din buzunar un carnet și-l răsfoiește*): Azi, un vis hipnotic zdruncină viața.

«Toți pezevenghii, toți potlogarii nu vi sează decît dansul milioanei. Atunci...

«mă ridic împreună cu Voltaire și zic pezevenghiului (*citește din carnet*): „Agnosco vetera vestigia flammae!” Adică, să nu vinzi castraveți la grădinar, că i s-a acrit inima de murături.

FARADA: Bravo, doctore! Bravo și lui Voltaire.

BRUSTAN: Pentru că un avocat are anumite principii... și... mă rog, prin-

cipiile mele sînt: Jos Bonaparte și Demostene! Sus furnica!

FARADA: Te cred! Adică, pe românește: sus ai noștri, jos ai voștri!

DORIN: Pe chestia furnicilor sînt și eu de acord.

FARADA: N-avem nevoie.

BRUSTAN: Va să zică... Vine pezevenghiul și zice: mie-mi place fata dumitale... și... că sucită, că-nvîrtită, mă sufoc, pe onoarea mea... Atunci, zic: domnule, nu-mi plac tragediile cu săbii și pistoale cu dopuri de plută. Vrei să iei fata? Poftim, ia-o! Dar fata mea are metehne: mănîncă prepelițe, se-mbracă după ultimul jurnal, se duce la teatru cu mașina... Mă rog... ia-o. Dar, ai birjă la scară? Ori vrei s-o duci în spinare pînă la cocioaba dumitale?

FARADA (*către Dorin*): Păi, te cred! Ai birjă?

DORIN: Această teorie neroniană seamănă mai mult cu un bulin purgativ decît cu un discurs de recepție în sinul unei familii.

BEATRICE: Dorin are dreptate.

FARADA: Dreptate am numai eu, doctorul și Voltaire.

BEATRICE: Papa, în locul teoriilor, sun să ne aducă puțină șampanie.

FARADA: Mai tirziu. Zi-i, doctore.

BRUSTAN: Dumneata domnule doctorand, ai birjă? Ai prepelițe? Ai rochii? Ai cozonaci?

FARADA: Ai prepelițe, domnule? Dacă n-ai prepelițe, de ce umbli să te-nsori?

DORIN (*patetic*): Domnilor, sînt un tînră căruia viitorul îi suride în culori de trandafiri și crizanteme. Cu aceste culori vreau să împodobesc viața lui Beatrice... să-i pun pe frunte un spectru de fericire...

BEATRICE: Sigur, papa! Dorin, pe lingă spectru, îmi cumpără și Huppmbilul.

DORIN: Am să-i cumpăr și un avion, numai de ambiție.

FARADA: Mă rog...

DORIN (*grav*): Îmi dai fata, ori nu?

FARADA: S-o vopsești dumneata cu toate culorile?

BRUSTAN (*caută în cărți*): Pardon! Un moment...

FARADA: Nicî un pardon! Ai făcut pe dracu! Ai întins zece curse și am căzut amîndoi în ele.

BRUSTAN: Un moment! Să facem o mică presupunere...

FARADA (*il ia de nasture*): Mă rog, ce presupunere vrei să mai faci?

BRUSTAN (*apărîndu-se*): Nu trebuie să ne pierdem cumpătul, coane Barbule! Să zicem...

FARADA: Ce să mai zicem?

BRUSTAN: Pardon! Vreau să spun că am și eu durerea mea de tată. Iar dumneata, domnule doctorand (*la aceste cuvinte, Farada părăsește nasturele lui Brustan, îndreptându-se spre Dorin*), care nu ești tată de familie... să nu vii dumneata aici, să umbli cu fofirlica...

FARADA: Să faci pe gazetarul cu noi...

BRUSTAN: Lasă-mă pe mine! Să umbli cu fofirlica... pe la fetele noastre.

FARADA (*gata să-l prindă de nasture*): Pe la fata noastră.

BRUSTAN: Pentru că dumnealui a trecut de zece ori Bosforul, iar eu... am principiile mele, fetele mele. Iar dumneata care studiezi muște, purici și alte gingașii să nu vii în salonul aristocrat al dumnealui... să umbli cu goange... cu scamatorii... cu fofirlica...

FARADA (*prinzând pe Dorin de nasture*): Pe la fata mea! Mă rog... să nu faci pe gazetarul cu mine... pentru că mi se urcă nervii la cap!!! Am palpitație... și... va să zică, nu-mi trebuie broaște, caracatițe și alte spurcăciuni în apartamente. Vreau să am ginere pe medicul de boli nervoase... care... ciștigă mult...

BRUSTAN (*vehement*): Și e nebun!

FARADA (*lasă nasturele*): Pardon! Și are un sanatoriu plin de nebuni.

BEATRICE: Papa, am și eu cuvîntul în această chestiune.

FARADA: Ai cuvîntul, dar n-ai dreptate.

DORIN: În casa aceasta, unde și nasturii sînt în primejdie, mă declar sub protecția constituției și a legilor.

BEATRICE (*lui Farada*): Să știi că nu pot trăi fără Dorin.

DORIN: Și eu nu mai pot trăi fără ajutorul poliției.

BEATRICE: Papa, du-te și tu pe terasă... să vezi grozăvia ceea cu soarele.

FARADA (*demn*): Mergem, dar nu ne uităm la soare.

BRUSTAN: Noi nu sîntem chiori. (*Farada și Brustan trec pe terasă.*)

8

(*Înserează treptat.*)

BEATRICE: Ai văzut?

DORIN: Da. Mergeau ca doi cocostirci după ce au înghițit o baltă de pește.

BEATRICE: Nu e vorba de felul cum mergeau.

DORIN: Dar?

BEATRICE: De inima noastră.

DORIN (*mirat*): Inima noastră? Inima ta, poate! A mea... de trei sferturi de ceas plînge în genunchi lingă amorul nostru asasinat.

BEATRICE: Nu vorbi așa.

DORIN: Simt că se dărîmă ceva în mine... ceva care se transformă în planete, sateliți, comete... Grozav lucru e să asisti neputincios la dezastrul inimii tale.

BEATRICE: Am o idee, cu care-l vom da gata!

DORIN: Foarte greu! Ne-ar trebui zece gloante de carabină pentru asta.

BEATRICE: Ai să vezi.

DORIN: Mica mea Beatrice! Dacă ai avea doică și paisprezece ani, aș repeta cu tine drama amoroasă din Veneția.

BEATRICE: Nu e nevoie de drame. Sînt hotărîtă să fug cu tine.

DORIN (*uimit*): Să mă răpești?

BEATRICE: Nu! Tu să mă răpești!

DORIN: Uite!... m-ai dat gata întii pe mine.

BEATRICE: Nu glumi! Spune și tu ceva.

DORIN: Nu mă pricep... Nu cunosc decât fuga în Egipt a Mintuitorului.

BEATRICE: Dacă te pierd, înseamnă că pierd visul vieții mele... micul meu Huppmobil!

(*A înserat. Penumbră. Apare Ciprian, însoțit de un lacheu. Lacheul îi face semn să intre, apoi se retrage. Ciprian rămîne în obscurul antreului.*)

DORIN (*speriat*): Beatrice!

BEATRICE: Ce e?

DORIN: Tu ai văzut vreodată răsărind popă din pămînt?

BEATRICE: Ce ai, frate?

DORIN: Popă e?... ori umbra somnambulă de pe terasa din Elsinore?

BEATRICE: Să aprindem lumina. (*Aprinde lumina, îl vede pe Ciprian.*)

* Părintele Ciprian?

DORIN (*încrămînit*): A auzit de moartea dragostei noastre și vine s-o înmormînteze.

BEATRICE: Poftim, părinte Ciprian! (*Intră Ciprian.*)

9

CIPRIAN (*călcînd cu sfințenie*): Nu vă faceți supărare cu mine.

BEATRICE (*făcînd prezentările*): Părintele Ciprian, parohul nostru. Domnul doctorand Dorin..

DORIN (*repede*): Am deosebită stimă pentru cinul preoțesc!

CIPRIAN: Mi se pare că...

DORIN (*repede*): Exact! Un clopot de plumb e mai sonor decât unul de aramă.

BEATRICE: Un moment! Mă duc să-l chem pe papa.

DORIN: Merg și eu cu tine.

BEATRICE: Rămii și ține de urît părintelui. (*Beatrice merge pe terasă.*)

10

(*Tăcere grea.*)

CIPRIAN: Dar... ce faci aici, fiule?

DORIN: Uite, părinte... mă căsnesc să fac pe dracu' ghem.

CIPRIAN: Nu vorbi așa, fiule!

DORIN (*disperat*): Mai lasă-mă, părinte, cu fiule-n sus, fiule-n jos. Domnii de aci sînt foarte curioși. Au să creadă că ai fost amantul mamei, iar eu sînt copilul dumitale din flori.

CIPRIAN (*însălmîntat, se închină*): Doamne, mari sînt puterile tale!

DORIN: Dacă ar auzi tata, te-ar împușca pe loc. E grozav de gelos.

11

(*Intră Farada, Brustan, Beatrice.*)

FARADA: Îți prezint, doctore, un sfînt! Părintele Ciprian.

BRUSTAN: Încîntat.

FARADA: Ai venit la timp, părinte! Doctore, du-l imediat să vadă apusul de soare! O grozăvie! Să meargă și domnul Dorin.

CIPRIAN: A înnoptat...

FARADA: N-are importanță. De pe terasa mea, apusul de soare... se vede toată noaptea!

(*Brustan, luînd la braț pe Ciprian și Dorin, îi duce pe terasă.*)

12

FARADA: Sînt emoționat, Beatrice!

BEATRICE: De ce, papa?

FARADA (*încurcat*): Pentru că: sînt tatăl tău... și... mă rog, de șapte ani aștept decorația.

BEATRICE: Vrei să te decorez eu?

FARADA (*cu lacrimi și durere de tată*): Beatrice... mă uit la tine și zic să-l

ia dracu' pe pezevenghi. Eu n-am dus măgarii de coadă la apă! Mă rog... dacă renunți la Dorin, mîine îți cum-păr Huppmobilul.

BEATRICE (*sărindu-i de gît*): Bravo, papa! Să trăiești, papa!

FARADA (*fericit*): Primești? O, scumpa mea Beatrice! Imaginează-ți acum, pe deasupra, bucuria mea de tată!

BEATRICE (*șireată*): Papa, te rog să-mi ȳ cumperi... și pe Dorin... E mult mai ieftin decât Huppmobilul. Vreau aceste două jucării... una fără alta n-are nici un farmec.

FARADA (*dezorientat*): Rîzi de mine? Prefer să-ți cumpăr întreg pămîntul... dar pe individ, nu!

BEATRICE (*hotărîtă*): Dacă nu vrei... Dorin e gata să mi-l cumpere.

FARADA: Adică... n-ai milă nici de Huppmobil... nici de mine? Cheamă-l pe doctor.

BEATRICE: Papa, nu lua hotărîri pripite.

FARADA: Am zis! Du-te și cheamă-l pe doctor. (*Beatrice se duce pe terasă.*)

13

FARADA: Domnule... merge ca o re-gină... dar e proastă ca noaptea.

(*Intră în monom: Brustan, Dorin, Beatrice și Ciprian.*)

14

FARADA: Ei! Ce părere ai, părinte Ciprian?

CIPRIAN: Minunat e tot ce vine de la Domnul!

BRUSTAN: Ceva supranatural!

FARADA: Auzi, Beatrice. Așa crepuscul mai rar. Domnule doctorand, ia pe Beatrice... și du-te și mai vezi o dată grozăvia asta.

BEATRICE: Dar! papa...

DORIN: La ora asta, soarele sforăie cu pătura-n cap.

FARADA (*răstit*): Du-te, domnule, și vezi soarele. Lună, soare... acum ce-o fi!

DORIN: În noaptea asta mă fac astro-nom.

BRUSTAN: În ochii lui Beatrice ar trebui să privești cu luneta...

FARADA : Bravo, doctore ! Mă rog... rămii cu gura căscată la artificiile ce-ți fulgeră prin cap.

BEATRICE : Haidem, Dorine ! (*Beatrice și Dorin trec pe terasă.*)

15

BRUSTAN (*scoate un carnet din buzunar*) : Un fleac, pe lângă ce am în carnețelul ăsta. A mers discursul ?

FARADA : Păi, te cred ! Niște fraze bune de tipărit la gazetă. Mă rog, Demostene e rahat cu apă rece pe lângă dumneata.

BRUSTAN : Ascultă fraze (*citește din carnet*) : Un vis hipnotic zdruncină viața... sau... toți potlogarii nu visează decât dansul milioanelor... și altele. Toate astea le-am spicuit din discuțiile la legea contra cametei... Niciodată nu mă aventurez în primejdia unei discuții fără să pipăi în buzunar micul meu carnet enciclopedic. Ți-l pot împrumuta la nevoie. (*Bagă carnetul în buzunar.*)

FARADA : Părinte Ciprian, sînt la o răscruce foarte mare.

CIPRIAN : Întortocheate sînt căile Satanei și afurisite miinile lui.

FARADA (*către Ciprian*) : Am zis că sînt la o răscruce foarte mare.

CIPRIAN : Arătați pricina pentru care vă osteniți... și... poate harul de sus ne va lumina pe toți.

BRUSTAN : Harul e aici, în enciclopedia mea.

CIPRIAN : Amintiți-vă de viața împăratului Solomon...

BRUSTAN : S-auzim ce zice... Unui avocat adesea îi place să se consulte cu împărații.

CIPRIAN : Solomon a cerut lui Iehova un singur lucru : înțelepciune... să-și poată cîrmui supușii. Văzînd Iehova smerenia acestuia, pe lângă înțelepciune, i-a dăruit herghelii de cai, turme de oi... lapte, miere și aur.

BRUSTAN : Foarte frumos ! Însă... unde e pilda ?

CIPRIAN : Vai de smochinul cel fără rod ! Stăpinul va da ordin slugilor să-l sape din rădăcină.

FARADA (*mișcat*) : Vezi ? Părintele n-are bob de neghină în suflet.

CIPRIAN : Care e pricina ?

FARADA : Părinte, ai văzut un pezevenghi aici ? Individul acesta vrea să se-nsoare cu Beatrice.

CIPRIAN : Și duduia Beatrice ?

FARADA : Vrea și ea, arde-o-ar focul ! Mă rog... n-ai vreun viclesug să-i dezinfectăm inima ?

CIPRIAN (*cîstit*) : Domnule Farada, ca slujitor al Atotputernicului, am chemarea să binecuvîntez dragostea, iar nu să o distrug.

FARADA (*săvind în sus ca fript*) : Îi tur-tirăm fesul ! Cum, părinte ? Un popă are har, are binecuvîntări și... pentru un pezevenghi... pentru un gazetar... care face să am palpații, să mi se ridice nervii la cap ?

CIPRIAN : Solomon...

FARADA : Ce Solomon, părinte ? S-a is-prăvit ! Nu mai avem popi... nu mai avem grijanie... nu mai avem anafură... nu mai avem sfinți... nu mai avem nimic ! Eu cer fum de tămîie să gonim pe dracu', și... părintele îi dă zor cu laptele, cu caprele lui Solomon...

CIPRIAN : Domnule Farada...

FARADA : Fugi ! Să nu m-atingi ! Te-a cumpărat spurcatul de doctorand.

BRUSTAN : Și acum vii cu fofirlica după noi !

FARADA (*lui Brustan*) : Doctore, cheamă imediat pe individ. (*Brustan iese pe terasă.*)

16

CIPRIAN : Să mă bată Dumnezeu dacă pricep ceva.

FARADA : Să te mai bată și pe sfinția-ta, că destul m-a bătut pe mine. (*Intră Brustan, Beatrice, Dorin.*)

17

FARADA (*cu diplomație, către Brustan*) : Mă rog... și zi... așa cu Solomon.

BRUSTAN (*cu dedesubturi*) : Solomon ca Solomon... Dar să vezi buclucul cu fata lui Solomon...

FARADA : Ei, nu mă înnebuni ! (*Rizînd grozav de fals.*) Cum vine asta ?

BRUSTAN : Să vezi ! Vine așa : pezevenghiul începe să umble...

FARADA : Pe la fata lui Solomon...

BRUSTAN : Așteaptă ! Solomon zice : bun ! Și haț ! îl prinde pe pezevenghi în cursă.

FARADA : Te cred. Haț, și gata ! la putina cu murături ! Pe urmă, i-a tăiat nasul ?

BRUSTAN: Să vezi! După ce Solomon face: haț!, l-a tocat bucături-și l-a dat la ciini.

FARADA: Ei, nu mă înnebuni chiar de tot! Așa, părinte Ciprian?

CIPRIAN: Ceasul acesta multă bucurie aduce lui Belzebut.

DORIN: Și multă amărăciune mie!

FARADA (lui Dorin): Mă rog... adică... eu și doctorul sîntem Belzebut?

BEATRICE: Papa, respectă ospitalitatea.

FARADA: Beatrice, nu uita ce ți-a făgăduit Solomon adineauri...

BEATRICE: Ai înnebunit, papa! (*Iese pe ușa din dreapta salonului, furioasă.*)

18

FARADA: Poftim! Imaginați-vă acum durerea mea de tată.

BRUSTAN: Curaj, coane Barbule!

DORIN: Domnilor, vă purtați birjărește cu fericirea lui Beatrice... Nu-mi iau răspunderea dezastrelor sentimentale ce vor urma.

BRUSTAN: Pardon, pardon!

FARADA (*agresiv*): Mă rog... dumneata, care faci cinematograf în nasul meu...

DORIN: Vă rog! O singură întrebare...

FARADA: Cum? Ia scoate enciclopedicul, doctore! Să-mi dai și mie o copie de pe el!

BRUSTAN (*dîndu-i carnetul*): Arde-l, coane Barbule!

FARADA (*deschide la întimplare și citește furios*): Domnule, cască urechile.

Omul cînd îmbătrînește

Pune-i paie și-l pîrlește,

Că de geaba mai trăiește!

(*Ciprian și Dorin rîd.*)

FARADA (*în culmea zăpăcelii*): Ce e asta? Pe cine pîrlești, doctore? Ce prăpăstii îmi dai să citesc, domnule? (*Dă cu carnetul de pămînt.*) Fi-ți-ar pomelnicul al dracului!

BRUSTAN (*se repede și-l ridică*): Pardon! Ai nimerit la capitolul proverbelor.

FARADA (*turbînd*): Am nimerit la dracu' să te ia! Ce proverbe, domnule? Se prăbușește pardoseala sub pi-

cioare... M-ai făcut de ocară, domnule... pe mine... care am trecut de zece ori Gibraltarul! Iadul să te-nghită cu ca-tastiful dumitale cu tot!

BRUSTAN (*către Dorin*): Domnule... după cele petrecute....

FARADA (*îndreptîndu-și furia asupra lui Dorin*): Dumneata, care umbli cu fo-firlica...

DORIN: Domnilor... (*Merge la sonerie și sună prelung.*)

FARADA (*vrînd să-l prindă de nasture*): Te dăm pe mîna poliției.

BRUSTAN: Fără catastrofe, coane Barbule! (*Apare un lacheu.*)

DORIN (*lacheului*): Dă-mi jobenul și mînușile. (*Lacheul iese.*)

FARADA: Aha-ha-ha! Păi, te cred!

BRUSTAN: Haț: și la putina cu murături! (*Lacheul îi dă lui Dorin jobenul și mînușile, apoi rămîne în antreu.*)

DORIN: Domnilor catîri, măgarul a plecat. (*Iese.*)

19

BRUSTAN, FARADA (*se privesc uluiți*).

FARADA: Ce a zis?

BRUSTAN: Mai nimic... ceva din zoologie.

FARADA: Așa? (*Intră Beatrice.*)

20

BEATRICE (*nevăzînd pe Dorin*): Unde e Dorin?

FARADA (*minte*): A spus că nu-i place șampania... și a plecat!

BEATRICE: Minți, catîr încăpățînat! (*Iese glonț în fund.*)

21

CIPRIAN (*iși face cruce*).

FARADA: Ce-a zis?

BRUSTAN: Tot ceva din zoologie.

FARADA: Eee! Atîta zoologie nu-mi place! Asta e!

BRUSTAN: Sigur! Aia e! (*Pune punct cu degetul în aer.*)

Aceeași cameră modestă, în care lucrează Rodica și învață studentul Dorin.

1

RODICA (*singură, cîntă și lucrează. Răsfoiește un jurnal de mode, apoi, lăsîndu-l brusc, imitînd pe Beatrice*): Vai, ce vocabular! Ah, ce vulgarități! (*Natural.*) N-oi fi avînd eu vocabular, dar am ochi albaștri!

(*Intră Țîștiul.*)

2

ȚÎȘTIUL: Săru' mîna!

RODICA (*întinzîndu-i mîna*): Sărut-o, țîștiule, că merită!

ȚÎȘTIUL (*intimidat, vrea să prindă mîna oferită, dar revocă gestul imediat*).

RODICA (*reluînd lucrul*): Ești prost, puștiule! Niciodată n-ai sărutat o mină?

ȚÎȘTIUL: Ba de cîte ori! Am făcut bă-tături la buze pupînd laba lui jupînu'!

(*Intră Beatrice.*)

3

BEATRICE: Dorin n-a venit încă?

RODICA: Nu!

BEATRICE (*ezitînd*): Dacă vine... te rog să-i comunicîi că mă întorc numaidecît... să mă aștepte aici!

RODICA: Cu plăcere!

BEATRICE: Mulțumesc! (*Beatrice iese repede.*)

4

RODICA: Ce s-o fi-ntîmplat? (*Întrebîndu-l mai mult din ochi.*) Ei?

ȚÎȘTIUL: Am venit să iau fracul.

RODICA: Ești nebun?

ȚÎȘTIUL: Da! Jupînul zice că v-a în-chiriat fracul numai pe trei ceasuri.

RODICA: Jupînul tău e un dobitoc!

ȚÎȘTIUL: Dobitoc cu tîrnafes!... așa-i zice cucoana dumnealui! Noi l-am bo-tezat mai scurt: *zdrînafețul*!

RODICA: Du-te și spune-i să mai aștepte!

ȚÎȘTIUL: Mai bine aștept eu aici!

RODICA: Ia și tu un scaun. (*Țîștiul șade.*) Cînd ieși calfă?

ȚÎȘTIUL: Oho-oho! Croitoria e meserie grea, zice *zdrînafețu'*. Pînă acum abia am învățat să mătur, să mestec în oale... și să cos cîte un nasture. Partea asta a croitoriei se numește *tăvăleală*.

RODICA: După asta ce urmează?

ȚÎȘTIUL: După *tăvăleală*, scaldăm broscii... copiii *zdrînafeței*... numai burtă și cap... le spălăm scutecele... (*Ofleaază.*) Croitoria e meserie grea! (*Se ridică.*)

RODICA: Pleci?

ȚÎȘTIUL: Da!... mi-e frică de *cotono-geală*... Viu mai tîrziu. Săru' mîna.

(*Țîștiul iese. Rodica lucrează mai departe.*)

5

Pe neașteptate, ușa se deschide brusc și apar două capete — Farada și Brustan.

FARADA } : V-am prins!

BRUSTAN }
RODICA (*speriată, dă un țipăt, Brustan și Farada apar întregi în casă*).

FARADA (*întreabă pe Brustan*): I-am prins?

BRUSTAN (*ferm*): I-am prins! (*Ambii cercetează atelierul cu privirea.*)

FARADA: Mă rog, unde i-am prins?

BRUSTAN: Aici e un mister! Parc-am trăi în catacombele pungașilor ita-lieni!

FARADA: Misterul e în buzunar la mine, scris cu creionul pe cutie!

BRUSTAN: Cum asta?

FARADA : Adresa pezevenghiului, scrisă pe cutia lulelei, ori e greșită, ori e veche ! Nu văzuși ? E și mîzgălită !

BRUSTAN : Nu se poate, coane Barbule !

FARADA : Dar nu vezi, doctore, că aici se fabrică pălării de damă ?

BRUSTAN (*Rodicăi*) : Stimată domnișoară, vă rog, dați-mi voie să fac o mică teorie domnului...

RODICA : Cu plăcere ! Mă înnebunesc după teorii și antricoate de vițel !

BRUSTAN : Va să zică : bun !

RODICA : Foarte draguță teorie !

BRUSTAN : Pardon, pardon ! Am zis : bun !

RODICA (*ride și aplaudă*) : Ah ! ce mult îmi place !... De ce nu vrei s-o cinți la patefon ?

BRUSTAN (*lui Farada*) : Vezi, domnule, că-i place ? Mai departe !

FARADA : Mai departe : o gogomănie nemaipomenită ! Asta e !

BRUSTAN : Ne pare foarte rău, stimată domnișoară...

FARADA (*care a văzut planșele cu fluturi pe pereți*) : Uite-l, domnule !

BRUSTAN (*răsucindu-se*) : Unde e ?

Haț ! — și cu el la puțină !

FARADA : L-am prins !

BRUSTAN (*zăpăcit*) : Ce ai prins, domnule ?

FARADA : Ţoangele individului !

BRUSTAN : Goange ? Pune mîna pe ele !

FARADA (*arătînd fluturii*) : Vezi acolo ?

BRUSTAN : Gîngăniile alea uscate, înfipite în scobitori ?

FARADA : Da ! sînt gîrgăunii pezevenghiului ! Animalele pe care dorea să le transporte în casa mea ! Să-mi spurce mie casa cu lighioane !

BRUSTAN : Bun ! Am pus mîna pe goange ! Ne mai trebuie pezevenghiul !...

FARADA (*zărind geanta Rodicăi pe divan*) : Uite o geantă, doctore ! Fac prinsoare că e plină cu mister, cu asta... cu arhivă ! Pune mîna pe ea !

RODICA (*iluminată, descoperă enigma*) : Aaa ! Stai ! Acum ştiu ! Dumneata ești ala care întoarce gențile femeilor pe dos ! Să nu te atingi de geanta mea, că zbori în pielea goală pe fereastră ! (*Ascunde geanta*) Uite cine să-mi întoarcă geanta pe dos ! Un animal neplacutar ca dumneata !

FARADA : Mă rog... eu nu vînd plăcinte !...

RODICA : Lasă că te cunosc ! Ești hipopotam, ornitorinc, girafă ! Te cunosc ca pe iapa albă !

BRUSTAN (*ride prosteste*).
RODICA (*lui Brustan*) : Iar dumneata ce rîzi ca proasta-n bilci ?

FARADA (*ride zgomotos*).

RODICA : Uite, mastodontii dracului !

FARADA : Stimată domnișoară...

RODICA : Hai ! — scurtează-o ! Dumneata rupi nasturii de la pantalonii vecinilor, îți rozi unghiile, mănînci sîrmă ghimpată, înghiți ace... și umbli cu izmenele pe băț !

BRUSTAN : Pardon, pardon ! Dumnealui este...

RODICA : Dumnealui este un catîr și dumneata o vacă !

FARADA (*scos din fire*) : Scoate enciclopedia, doctore !

RODICA : Ce-ai zis ? Ce să scoată ? După ce atențați și la nasturii unei fete, acum atențați și la onoarea ei ? (*Se repede, ia papucii și aruncă unul în capul lui Brustan, altul în capul lui Farada*.) Na ! Mai scoate pe Scaraoschi, dacă te țin curelele ! Derbedeilor !

FARADA : Vezi, doctore, dacă te bagi orbește în catacombe ?

BRUSTAN : Stimată domnișoară, eu zic : bun !

RODICA : Zici pe dracu' să te pieptene !

FARADA (*fricos*) : Mă rog... fiți gențilă... și... să zicem : bun !

RODICA : Tu să nu deschizi botul ! Balenă libidinoasă !

BRUSTAN : Lasă-mă pe mine, coane Barbule !

RODICA : Lasă-l pe ăsta, să vedem ce brînză face !

BRUSTAN : Pardon ! Noi căutăm adresa individului, adică a doctorandului Dorin. I-am luat adresa de pe un document istoric, ce se află în buzunar la conu' Barbu !

RODICA : Căutați pe domnul Dorin ?

FARADA \ : Da !

BRUSTAN \ :

RODICA : Și credeți că e pitulat în geanta mea ? Of ! caracatițe idealiste ! O femeie își poartă iubitul în inimă, nu în geantă ! Nici nu-l cunosc pe acest domn.

FARADA : Dar... cu lighioanele astea cum rămîne ?

RODICA : După cum vedeți, eu sînt modistă. Aici am diferite specii de lepidoptere care-mi servesc la... garnituri

fanteziste pentru ultimele modele de pălării!

BRUSTAN: Bun! Dar etichetele cu clasificarea acestor animale? Păi vezi?! Asta miroase a mister... a muzeu... a doctorand!

FARADA: A catacombe!

RODICA: Miroase! Voi ați plecat să mirosiți locuințele oamenilor?

BRUSTAN (lui Farada): S-o luăm cu diplomatie, că spune tot! (Rodicăi.) Pă... păpușa adorată! Noi vrem... adică te rugăm... nu! Nu e bine!

RODICA (amuzată): Ce fals miaună coitoiul dracului!

FARADA: Mă rog... pă... păpușa foarte adorată! Nu vrei să trimitem papucii ăia la pingelit? Eu plătesc!

RODICA: Ce bufniță inteligentă!

BRUSTAN: Scumpă duduță! Noi simțem așa... simțem foarte... foarte crai cu fetele! (Tot timpul acestor demonstrații, Farada și Brustan fac exhibiții plastice cu degetele prin aer.)

FARADA: Te cred! Doi crai de la Răsărit...

RODICA: A trecut Crăciunul! Voi colindați cu steaua în mijlocul verii?

BRUSTAN: Noi simțem niște crai... fără stea... care caută un pezevenghi. Scumpă stea... Nu! scumpă păpușă... foarte adorată... cu stea în frunte! (Energic, arătând divanul.) Așa e că în ieslea asta doarme doctorandul Dorin?

RODICA: Monstrule! Acolo e un altar pe care ard în fiecare noapte două inimi... în spuma... cusută și cîrpită de mine! Idiotule!

FARADA: Păzea, doctore, că te arde cu papucu!

RODICA: Casa asta e sfântă, rinocer cu două coarne în frunte!

FARADA: Să știi că am nimerit într-o biserică de adventiști! Numai descreierații ăia se închină în pat, sub pat!

BRUSTAN: Fetiță... copilă foarte... foarte fascinantă!

FARADA: Copiliță foarte... f...

BRUSTAN (supărat): Coane Barbule! Nu poate să întindă creștinul o cursă că, zdranc!, ai și sărit în ea! (Rodicăi.) Mă ridic împreună cu... cu ăsta..., zi-i pe nume!

FARADA: Scoate, domnule enci... (A și primit o palmă de la Rodica.)

BRUSTAN: Ce a fost?

FARADA: Steaua asta e foarte scăpărătoare!

RODICA (lui Brustan): Zbiară, domnule!

Te ridic...

BRUSTAN: Și zic: fetiță foarte... (completează cu gestul)... ai niște ochi foarte... (gest)... care mă fac foarte... (gest).

FARADA: Și niște papuci foarte... (gest) și o palmă foarte... (gest) care aș dori să-l facă și pe avocat foarte... (gest).

RODICA: Mai am niște scaune și farfurii foarte... (Gest.) Sînt bune pentru spinarea voastră!

BRUSTAN: Dacă ne spui adevărul... uite... îți cumpăr un ciorap!

FARADA (ride): Eee! Doctore! Un picior i-l lași gol!

BRUSTAN: Un ciorap și o jartieră!

RODICA: Zgircit mai ești! Pe nevastă-ta o îmbracă pe jumătate?

FARADA: Apăi, doctore, asta nu mai e cursă! ăsta e amor! Dacă e vorba, eu îi cumpăr trei ciorapi!

RODICA (amuzîndu-se): Știi că ești nostim, coane Barbule?

FARADA: Dacă vrei, îți cumpăr niște cercei... foarte... foarte mari și roșii!

BRUSTAN: Pardon! Dumneata corupi minorele, coane Barbule! (Către Rodica.) Copilă foarte adorată... Dacă vrei... îți cumpăr... un pantof și o minușă gri! Foarte gri!

FARADA: Asta nu se poate! Doctore! Faci pe filfizonu'... pe monstru'..., umbli cu fofîrluca pe la catacombe!

RODICA: Domnilor, sinteți niște animale foarte cumsecade! Nu vă pot fi însă de nici un folos. Așadar, cărați-vă! Spălați putina! Hai! Dacă vă găsește bărbatu-meu aici... vă jupoaie de vii și vă bagă la saramură! (Bătaie în ușă.)

BRUSTAN: Păzea, coane Barbule!

FARADA: Să nu deschizi!

BRUSTAN (răstit): Ce... vrei să intrăm sub pat? Să facem deranj?

RODICA: Stați frumos! Văd eu acum cine e! (Își aranjează părul, apoi merge spre ușă.)

FARADA: N-am decît o scobitoare asupra mea!

BRUSTAN: Dar eu! Am uitat briceagul cu trei limbi și un burghiu la bucătărie!

RODICA (la ușă): Cine e?

CIPRIAN (așară): Eu!

RODICA (recunoaște glasul): A! De ce mai aștepti? Intră! (Intră Ciprian cu o farfurie acoperită cu o basma. Stupefacție la cei doi.)

CIPRIAN (*intimidat*): Pacea Domnului...
 FARADA }
 BRUSTAN } (*tușesc semnificativ, dându-și*
cu coatele).

CIPRIAN: Vă deranjez poate!

FARADA }
 BRUSTAN } (*afecțați*): Nu!

CIPRIAN: Cu mila Domnului, iar ne-am întâlnit!

FARADA (*lovind pe Ciprian cu palma peste pîntec*): Eee! Mă rog... umbli cu fofirlica!

BRUSTAN (*mingîindu-i barba*): ...pe la catacombe!

CIPRIAN (*pierdut*): Nu... nu pricep!

FARADA (*ridică șervetul și vede coliva în farfurie*): S-a isprăvit! Ești pervers, părinte, umbli cu coliva pe la fete!

CIPRIAN: Am adus puțină colivă pentru domnișoara!

RODICA (*ia farfuria și o pune în dulap*): Mulțumesc, părinte!

BRUSTAN: S-a isprăvit! Dumneata corupi minorele cu obiecte bisericești!

RODICA: Domnilor, părintele e un sfînt!

CIPRIAN (*se închină*): Doamne, mari sînt puterile tale!

RODICA: Părinte, pălăria încă nu e gata! Am avut foarte multe comenzi și probe. Peste un ceas o aduc eu!

CIPRIAN: Nu vă osteniți! Cu mila Domnului, mă reped tot eu!

RODICA: Bine, părinte!

CIPRIAN: Pacea Domnului! (*Iese.*)

7

FARADA: Ce șnapan de popă, domnule! Iată unde merge coliva credincioșilor!

BRUSTAN (*a ochit cărțile lui Dorin pe etajeră*): Coane Barbule!

FARADA: Ce e, doctore?

BRUSTAN: Am pus mîna pe mister!

FARADA (*gata să leșine*): Întîi pune mîna pe papuci!

BRUSTAN: Pe etajera ceea sînt cărțile pezevcnghiului!

FARADA: Pune mîna pe ele!

RODICA: Ce face? Monstrule! Vrei să seduci pînă și o etajeră cu cărți? Bestie nevertebrată! Să nu te apropii, că pleci cu nasu-n buzunar și măselele în batistă!

BRUSTAN (*împinge pe Farada*): Păpușică...

FARADA (*la fel*): ...foarte mică!...

BRUSTAN (*la fel*): Să știi că nu ne e frică!

RODICA: Așa?

FARADA }
 BRUSTAN } (*împingîndu-se reciproc în*
față): Foarte așa!

RODICA: Bine! (*Caută ceva.*)

BRUSTAN: Noi nu sîntem terchea-berchea, doi lei perechea! Noi strigău...

RODICA (*a găsit bățul de scuturat preșurile*): Vă arăt eu ce să strigați! Afară!

FARADA }
 BRUSTAN } Să nu dai! (*Fiecare se re-*
trage spre ușă, împingînd pe celălalt în față.)

FARADA: Să nu dai, că te scuip!

RODICA (*croindu-i pe fiecare*): Na! Na, și pentru acasă! Acum strigați!

BRUSTAN (*vrea să iasă, dar Farada îl oprește, vrînd să fugă întîi el*): Lasă-mă, domnule, să ies! Nu vezi că sînt grăbit?

FARADA: Mă rog... eu sînt foarte grăbit!

RODICA (*ii croiește pînă-i dă pe ușă afară. Din prag*): Așa!

BRUSTAN (*afară*): Dă-i drumul, șofer! (*Farada și Brustan pleacă, în claxoane teribile de mașină.*)

8

RODICA (*singură*): Elefanții dracului! Le scuturai hainele pe gratis! (*Face ordine în casă, apoi șade iar la lucru. Pauză mică. Claxon afară. Intră Beatrice.*)

9

BEATRICE (*rămîne o clipă în prag, apoi înaintează*): Tot n-a venit?

RODICA: Abia au plecat!

BEATRICE: Cine?

RODICA: Două pupeze cu moț! Știu că le-am făcut poftă de mîncare!

BEATRICE: Credeam că Dorin...

RODICA: Dorin... domnul doctorand n-a venit încă! Dar trebuie să pice dintr-un moment într-altul. Luați loc!

BEATRICE (*șade*): Mulțumesc! (*Pauză.*)

RODICA (cu ochii pe lucru): Ați luat loc?

BEATRICE: Da!

RODICA: Îmi pare bine! (Pauză.)

BEATRICE (își face vînt cu evantaiul).

RODICA: Aveți evantai?

BEATRICE: Da!

RODICA: Îmi pare bine! (Pauză.)

BEATRICE (tusește).

RODICA: Aveți guturai?

BEATRICE: Puțin!

RODICA: Îmi pare foarte bine! (Tusește.)

BEATRICE (schimbînd vorba): E foarte plictisitor să aștepti pe cineva!

RODICA: Ai dreptate! Parcă te rîciie la fici! Dumneata ai noroc... Șezi la adăpost! Pe cînd eu... de cîte ori n-am înghețat în frig și ploaie la umbra unui colț de stradă! — fără umbrelă... fără galoși... fără multe, multe, multe!

BEATRICE: Prostie curată!

RODICA: Așa ziceam și eu, altădată... cînd nu cunoșteam dragostea! Dar de cînd o cunosc... mi s-au răsturnat principiile!

BEATRICE: Știi să lucrezi pălării?

RODICA: Da! Am metoda mea. Într-o pălărie bag foarte multe idei și foarte puțină ață... Recurg la șmecheria asta pentru că n-am mașină proprie... dau la mașina unei vecine!

BEATRICE: Frumos! O servitoare harnică!

RODICA (resemnată): Ce vrei? Trebuie să trăim și noi... foraminiferii!

BEATRICE: Dumneata... ești o fetiță inteligentă... însă n-ai educație!

RODICA: N-oi fi avînd educație... madam!. Nu știu să citesc frantuzește!... am în schimb alfabetul dragostei în singe! Așa sînt eu!

BEATRICE: Nimic de zis! Totuși... vocabularul dumitale...

RODICA: Vocabularul meu e în inimă... cu inima; dacă vreau, traduc un bărbat în toate limbile!

BEATRICE (schimbă vorba): Dorin ci-tește mult pentru doctorat?

RODICA: Ehe! Paște, murgule, iarbă verde!

BEATRICE: Cum?

RODICA: Abia e înscris în primul an...

BEATRICE (surprinsă): Nu trece examenul de doctorat acum?

RODICA: Da' ce crezi dumneata, că doctoratul e floare la ureche? Ai idee de ce va să zică regnul animal, vegetal, cu toate încrengăturile și atîtea alte drăcii din univers? Ehe! E grea botanica și zoologia!

BEATRICE: Știi că ai haz? Cine te-a informat că Dorin nu ia doctoratul în toamnă?

RODICA: Cum cine?! Degeaba crezi că vînez eu dumineca lăcuste și diferite coleoptere pe la Băneasa? Dumneata ai văzut un infuzor sau un foraminifer?

BEATRICE: Nu!

RODICA: Ai auzit de diatomee, madre-pore, corali, actinii?

BEATRICE (rece): Nu!

RODICA (disperată): Atunci dumneata la ce mai trăiești, dacă nici de actinii n-ai auzit?

BEATRICE: Trăiesc foarte bine și fără actinii!

RODICA: Actiniile trăiesc și mai bine fără dumneata. (Cu avînt.) O! Dacă ai cunoaște romanele, crimele, aventurile din adîncul mărilor! Acolo e o lume mult mai zbuciumată și mai fermecătoare decît a noastră! Infuzorii, foraminiferii, actiniile sînt un fel de modiste ale oceanelor, niște fetițe care trăiesc din dragoste și muncă! Îndeplesc și ele un scop universal!... După moarte, cu micuțele lor trupuri, ridică stînci uriașe... din care sînt tăiate palatele și templele de azi! Din trupurile lor moarte în supreme îmbrățișări, se cioplesc lespezi de marmură și statui glorioase!... Acești sărmani foraminiferi iubesc și ei... și mor neplîși, necunoscuți și uitați acolo jos! N-au cimitire, nici preoți, nici candelă... Ce soartă amară! Și eu sînt o actinie... care coase pălării și cîrpește ciorapi!

BEATRICE: Prostii!

RODICA: Te rog să nu mă insulti în zoologie... că, de!

BEATRICE (ironic): Nu mai spune!

RODICA (imitînd-o): Uite că spun! (Natural.) Miorlăi ca o pisică în postul mare!

BEATRICE (întorcîndu-i spatele): Obraz-nico!

RODICA: Repede întorci contrapunctul! Parc-ai fi sfîrlează!

BEATRICE: Nu meriți altceva!

RODICA: Domnișoară Beatrice! (Beatrice tace.) Dudaie Beatrice!

BEATRICE: Nu isprăvești odată?

RODICA: Ho! Nu te repezi așa! Amîndouă sîntem femei... și sper să ne înțelegem frumos!

BEATRICE: Eu nu sînt femeie!

RODICA: Scîr! Da' ce dracu' ești?

BEATRICE: N-am să dau socoteală unei cenușărese! Scurt!

RODICA : Păi ! Pupă-mă, Miei, că te tai ! Ți s-au aprins și dumitale călcăiele după... (*Beatrice tace.*) *Nespa, marmazel firlinfus ?*
 BEATRICE (*izbucnind*) : Idioato !
 RODICA (*imutind-o*) : Vai, ce vocabular !
 BEATRICE : Dobitoaco ! (*Se plimbă nervoasă, șade iar.*)
 RODICA (*serioasă*) : Domnișoară Beatrice !
 BEATRICE : N-ai isprăvit cu bătărașniile ?
 RODICA : Tocmai — voiam să schimbăm subiectul...
 BEATRICE : Nu ești capabilă să vorbești altfel !
 RODICA : Ba da ! Să mă auzi noaptea ! Mă exprim numai cu lacrimi și suspine ! Dar am o greșeală de ortografie : ...întotdeauna pun punct cu papucul !
 BEATRICE : Mă mir că nu plesnești când pronunți cuvântul *ortografie* !
 RODICA : N-ar trebuie să te miri ! Domnul Dorin pretinde unei servitoare trei lucruri : să știe că în univers există punct și virgulă ; că toți croitorii, și băcanii sint niște porci nevertebrați și, în sfârșit, să cunoască ouăle clocite fără să le spargă !
 BEATRICE : Ești de mult în serviciul lui Dorin ?
 RODICA : De trei ani !
 BEATRICE : Da ? Trebuie să te plătească bine !
 RODICA : Foarte bine ! Am o leafă... cît pomana țigănească !
 BEATRICE : Are bani mulți, Dorin ?
 RODICA : Ca la turci ! Mă mir că nu l-au strins hoții de gît !
 BEATRICE : Serios ? E cheltuitor ?
 RODICA : Nemaipomenit ! Înghite banii cu lingura...
 BEATRICE : De unde are averea asta formidabilă ?
 RODICA : Cum de unde ? Din America ! Orice zgîrie-brînză are un unchi în America, putred de bogat și sterp !
 BEATRICE : Dar femeii... femeii are, Dorin ?
 RODICA : Femei ? Ca frunza și ca iarba ! În fiecare noapte se petrec orgii groaznice aici !... Vin milioane de femei și domnul Dorin le dezbracă pe toate..., pe urmă... le-mbracă la loc ! Uite așa le face pînă dimineața... cînd încep sinuciderile ! Sute de femei se sinucid din cauza lui ! Înghit scorbitori simple, fără pic de salam ; mănîncă farfurii, goange, șervete, saciz !... unele se otrăvesc cu mucuri
 de țigări !... iar altele ori se strîng de gît, ori nu se mai strîng !
 BEATRICE : Adevărat ?
 RODICA : Nu mai pun la socoteală femeile ținute de bărbați în lanț ca să nu dea fuga aici !
 BEATRICE : Extraordinar !
 RODICA : Dumnezeu îl iubești mult pe domnul Dorin ?
 BEATRICE : De ce întrebi ?
 RODICA : Pentru că eu îl iubesc foarte mult...
 BEATRICE : Dar el ?
 RODICA : Dînsul mă admiră... din punct de vedere botanic !
 BEATRICE : Astea sînt palavre !
 RODICA (*revoltată*) : Palavre numești dumneata sentimentele mele zoologice ? Atunci n-ai idee de botanică !
 BEATRICE : De cîți ani ești ?
 RODICA (*pornindu-se pe plîns*) : Abia nouăsprezece !
 BEATRICE : De ce plîngi ?
 RODICA : Cum să nu plîng dacă am numai nouăsprezece primăveri... un vagon de inimă... și nici un pic de noroc ! Pe cînd dumneata... primești norocul de-a gata... în frac ! Pe mine și pe biata Iosefina mai bine nu ne mai făcea mama ! Știu : viața are nevoie de victime... de foraminiferi și efemeride... are nevoie de inimi sfîșiate ca să poată scrie o pagină de istorie universală ! Pentru asta... noi infuzorii plîngem în tăcere... plîng și cos ! Sintem mici... fără apărare... și ticălosul de univers scrie istorie cu inimile noastre !... Soarta mea e și mai crudă !... Eu și Julieta am fost seduse de la paisprezece ani... purtam coade pe atunci ! De la paisprezece ani scriu istorie universală... zi și noapte... cu acul și cu inima !
 BEATRICE (*vrea s-o mîngîie*) : Nu mai plînge !
 RODICA : Să nu m-atingi ! Nu te băga dumneata în istoria mea !
 BEATRICE : Vreau să te consolez ! Te-ai liniștit ?
 RODICA : În sfârșit !... ce-a făcut Iosefina, Berezhina... oi face și eu !
 BEATRICE : Sigur că da !
 RODICA : Prin urmare... te măriți cu doctorandul ? ! Dacă vrei să te faci cît mai plăcută în ochii doctorandului, să-i menajezi capriciile !
 BEATRICE : Zău ? !
 RODICA : Are anumite curiozități... anumite atavisme... superstiții ! De pildă... iubește alvaua !
 BEATRICE : Cum asta ?

RODICA : Nu ți-am spus ? — superstiții ! Crede că alvaua e regina haremului de coloniale și delicatese... și are darul miraculos de a potoli foamea muritorilor când e întrebuințată cu pâine !

BEATRICE : Un obicei cit se poate de urît !

RODICA : Încă să vezi ! E nebun după salamul de Sibiu !

BEATRICE : Da ?

RODICA : Cum îl zărește în vitrina vreunei băcănii, numaidecît se descopere : zice că e regele mezelurilor !

BEATRICE : Astea sînt deprinderi păgîne !

RODICA : Sigur ! E un păgîn și jumătate ! Brînză de burduf... o înghite cu burduf cu tot !... iar pe cea de putină... e în stare să mănînce întîi putina și pe urmă brînză !

BEATRICE : Vai ! Dar e îngrozitor !

RODICA : Cît despre lichide... nu mai vorbim ! A citit într-o carte că toate lichidele, supranumite licori sau spirtoase, numai în stomacul omului se află în stare de echilibru. Și el... cum vede un lichid... numaidecît îl toarnă la echilibru !

BEATRICE : Prin urmare... bea ?

RODICA : Niciodată apă ! Zice că apa n-are echilibru și e făcută de Dumnezeu pentru pompieri și aghiasmă !

BEATRICE : Destul ! Nu mai vorbi ! Ce spui dumneata sînt lucruri imposibile !

RODICA : Te rog să-l iubești mult... să-l îngrijești bine ! Vreau să-l știu fericit... Îmi dai voie să-ți văd picioarele ? Lui îi plac picioare fine și nervoase... așa ca ale mele !

BEATRICE : Și asta știi ?

RODICA : Ascultă bine ! Dacă l-oi vedea slab, jigărit... te distrug din univers !

BEATRICE : Iar începi ?

RODICA : De trei ani de zile eu sînt mama lui... doar că nu i-am dat să sugă ! Ai înțeles ? Ce te chiorăști așa la mine ? N-ai mai văzut mamifere ? Acum te las un moment singură. Mă duc să trag niște tighete la mașină... auci vizavi. Pune zăvorul și să nu dai drumul decît doctorandului ! (*lese.*)

10

BEATRICE : Bine c-a plecat ! (*Răsfoiește cîteva cărți de pe etajeră, pe urmă șade pe divan. Intră Țiștiul.*)

ȚIȘTIUL (*văzînd că nu e Rodica, rămîne timid lingă ușa*) : Săru' mina !

BEATRICE : Pe cine cauți ?

ȚIȘTIUL : Pe domnul Dorin.

BEATRICE : Lipsește.

ȚIȘTIUL (*oftează*) : Vai de ciolanele mele !

BEATRICE : Ce treabă ai cu dînsul ?

ȚIȘTIUL : Să-mi dea un frac.

BEATRICE : Ce frac ?

ȚIȘTIUL : Păi... a închiriat de la ju-pînu' un frac pe trei ceasuri... zicea că merge să se-nsoare cu o damă extrafaină ! Vezi dumneata... trei ceasuri au trecut de mult !

BEATRICE (*pălînd*) : Aiurezi, băiatule ! Dorin are zece fracuri !

ȚIȘTIUL : Poate în spinarea oilor... prin mărăcini ! Domnișoara Rodica unde s-a dus ?

BEATRICE : Care Rodica ?

ȚIȘTIUL : Amureaza dumnealui. Fata care lucrează pălării de muieri !

BEATRICE : Ce ai zis ?

ȚIȘTIUL : Domnul Dorin trăiește în concobinaj cu domnișoara asta...

BEATRICE : Ah ! Mor ! (*Cade leșinată pe divan.*)

ȚIȘTIUL (*speriat*) : Doamne, ia-mă, ce făcui ! (*Caută apă... găsește o sticlă de colonie. O stropește, apoi îi scoate pantofii și-i face respirație artificială.*) Domnișoară ! (*Beatrice respiră greu.*) Domnișoară, vă dezbrac ? (*Beatrice își revine încet.*) Uite... nu știu pe unde să-i scot rochia ! (*Urea să-i ridice rochia.*)

BEATRICE (*și-a revenit*) : Vai ! Ce faci ?

ȚIȘTIUL : Păi... să vă scot marafeturile !

BEATRICE (*șezînd comod pe divan*) : Ai innebunit ? (*Observînd picioarele.*) Ah ! Pantofii ! Idiotule ! Ce-ai făcut ? Dă-mi pantofii ! (*Țiștiul o încalță.*) Sînt palidă rău ?

ȚIȘTIUL (*nepricepînd*) : Așa... o țiră, pe la ochi !

BEATRICE : Acum te rog să-mi spui tot ce știi despre Dorin !

ȚIȘTIUL (*rizînd*) : Ehee ! Iar vă dați peste cap !

BEATRICE : Domnul acesta e bogat ?

ȚIȘTIUL : Daa ! Are o pungă... în care și-au făcut cuib toți șoarecii din mahală !

BEATRICE : Vorbești serios ?

ȚIȘTIUL: Nu mint! De altfel... e tare cumsecade! Întotdeauna mă cinstește... dacă n-are gologani, îmi dă nasturi sau covrigi!

BEATRICE: Are bani mulți?

ȚIȘTIUL: Oho! Cînd vede parale... ia sare ca să nu-l spurce!

BEATRICE: Haine are multe?

ȚIȘTIUL: Are un costum foarte frumos, lucrat de jupînu'! — îl îmbracă numai cînd are întîlniri cu dameza extrafaină. Încolo... un costum întors... niște pantaloni bazonați... toate pe cîrîială!

BEATRICE: Atunci, rabdă și de foame!

ȚIȘTIUL: Nu prea! În ziua de Paști, cînd i-am adus hainele, mi-a trîntit un cozonac în cap, strigînd: „Înghite-l, monstrule, că te-mpușc!” Conița Rodica se prăpădea de rîs. Așa viață mai zic și eu! Cu cozonacul și mireasa lingă tine!

BEATRICE: Pe Rodica asta... o iubește mult?

ȚIȘTIUL (*fluierînd*): Fiuuu! Măicuțiță, Doamne! O pupă, de crezi c-o îngHITE nerumegată!

BEATRICE: Zău?

ȚIȘTIUL: Cînd are chef să-l vezi! O ia în cîrcă... cu picioarele aici, pe umeri... și sare cu dumneai ca ucigă-l toacă! Iar conița îi dă pînteni.

BEATRICE: Dezgustător! Mulțumesc, băiatule! Poftim pentru informații! (*Îi dă o monedă.*)

ȚIȘTIUL: Săru' mîna! Mai trag o fugă pînă la atelier... și viu numaidecît! (*Țiștiul iese repede.*)

12

BEATRICE: Toată povestea asta e de necrezut! Nenorocitul!... cu ce are să-mi cumpere Huppmobilul? Vom vedea!

13

Intră Dorin ca o furtună, extrem de dispus. În culmea nedumeririi, se oprește la ușă.

DORIN: Beatrice! Ai venit să mă răpești?

BEATRICE (*tace*).

DORIN (*vrînd s-o îmbrățișeze, Beatrice fuge*): Ce-nseamnă asta?

BEATRICE (*tace*).

DORIN: Și-a pierdut graiul de fericire! Beatrice, în numele amantilor sinuciși, te conjur să vorbești!

BEATRICE: Nu vreau!

DORIN: Dragă, ce ai? Ce vînt a răsturnat rozeta dragostei noastre?

BEATRICE: Un uragan!

DORIN: Atunci a smuls-o din rădăcini!

BEATRICE: Poate!

DORIN: Te-ai supărat ca Hamlet pe Danemarca!

BEATRICE: Dorine, nu rîde!

DORIN (*între timp a pus jobenul și mănuișile pe etajeră*): Beatrice, presimt că aici s-a petrecut o crimă!... Cineva mi-a asasinat memoria! Nu-i așa, Beatrice?

BEATRICE (*tace*).

DORIN (*îi ia mîna*): Beatrice, să nu faci din mine un Dante și din viața mea un Infern!

BEATRICE: Unde ai fost pînă acum?

DORIN: Am dat telegramă acasă că la noapte voi fi răpit!

BEATRICE: Și de la telegramă ai prins miros de vin?

DORIN: Te iubesc, Beatrice! — și dacă te iubesc... Wein, Weib und Gesang! La nenorocire sînt neamț sadea!... sardea, dar nu sughit!

BEATRICE: Să-ți fie rușine!

DORIN: Cum? Nu vezi ce rușinos sînt? Juri că sînt o elevă cu șort, ghiozdan la spinare și poza lui George Vraca în sugativă!

BEATRICE: Dorine, vreau să ne lămurim!

DORIN: Și tu vrei să ne lămurim! Fantastic! Azi toată lumea se lămurăște! Bine! Dar te asigur că și pe tine are să te doară...

BEATRICE: Vezi efectele destrăbălării?

DORIN: Văd: efecte-n sus, efecte-n jos! Numai... efectele de bancă lipsesc cu desăvîrșire!

BEATRICE (*ezitînd*): Nu știu cum să încep!

DORIN: Te rog, ia loc! Poate șezînd, vom începe prin a sfîrși... (*arată divanul*) culcîndu-ne!

BEATRICE: Vai! (*S-au așezat separat.*)

DORIN: Ce vrei, Beatrice?! Numai durerea ne învață să rîdem! Nu te înpăimîntă profunzimea acestei cugețări?

BEATRICE: Am aflat lucruri monstruoase despre tine!

DORIN: Cu siguranță, numai o femeie m-a încondeiat așa!

BEATRICE: Dimpotrivă!

DORIN: Imposibil! Numai femeile posedă la perfecție arta de a încondeia ouă de Paști! Totuși, vorbește!

BEATRICE: Nici n-ai să crezi ce ți-o spun!

DORIN: Nu cred la mitropolie, dar aici! Fantastic! Ia să notez într-un carnet spiritele astea... poate-mi mai trebuie și altă dată. Uite... nu întotdeauna le potrivești așa de bine din păhărele!

BEATRICE: Ascultți?

DORIN: Până acum ce făcu?

BEATRICE: E adevărat că fracul de pe tine l-ai închiriat numai pe trei ceasuri?

DORIN (*lovit în plin, șovăie. Ride prosteste... se ridică, apoi șade iar*): Pământul se mișcă... și eu mă uit la el! (*Ride amar.*) Și tu, Beatrice, te uiți la mine!... Dă-mi voie să mai torn ceva la echilibru! (*Merge, scoate o sticlă din dulap și bea.*) Așa! Adio spirite! Dar să știi: dacă se prăbușește pământul, eu în orice caz voi rămâne în picioare!

BEATRICE: Ce zici de frac?

DORIN (*scos din fire*): Fracul e al meu și numai al meu! Noaptea dorm cu el în brațe, iar dimineața îl trimit cu coșul la piață!

BEATRICE: Să-ți aducă legume pe cîrșială?

DORIN (*împietrit*): Ce? Și tu cîrși?

BEATRICE (*revărsîndu-se*): Ți-ai bătut joc de mine! Umbli cu pantaloni bazonați, pe cîrșială, bei, măninci brînză cu puțină cu tot... ești un păgîn, un covrigar care aleargă după picioare fine și nervoase!

DORIN (*zăpăcit*): Ce e asta? Putină bazonată, picioare cu brînză pe cîrșială, păgîn, pantaloni cu covrigi!...

BEATRICE: Măninci alva, salam, contese!... o duci în cîrcă cu picioarele pe umeri!

DORIN (*se clatină*): Ce face? Măninc umeri de contese? Duc picioare de salam în cîrcă?... Beatrice! sărmană Beatrice! ți-ai pierdut alvaua... asta... mințile!

BEATRICE: Așa?

DORIN: Aici miroase a tragedie! Ai înghițit vreun hap? Te doare sufletul, stomacul?

BEATRICE: Ești nebun!

DORIN (*dezolat*): S-a isprăvit! E nebună, și pace! Beatrice, mă recunoști? Zi Franța, să vedem poți?

BEATRICE: Idiotule!

DORIN (*disperat*): Poftim! — nu poate să zică Franța! Trebuie internată! Beatrice, ai făcut din mine un Dante!

Vrei un păhărel de rom? Știi ce e aia rom! E un lichid...

BEATRICE: Care se găsește în stare de echilibru numai în stomacul omului!

DORIN (*ușurat*): Slavă Domnului! mai are un pic de judecată! Vrei tu un păhărel mititel... un degetar... să-l punem colea (*pune degetul pe stomacul ei*). la echilibrul tău de damă?

BEATRICE: Pe deasupra, trăiești de trei ani cu Rodica!

DORIN (*se dă înapoi, amețit*): Asta nu mai e nebulie! Ți-a spus ea...

BEATRICE: Da.

DORIN: Extraordinar!

BEATRICE: Ce zici?

DORIN: Ce să mai zic! Și cînd ți-a spus asta... nu se strîmba... nu lătra... nu scotea limba?

BEATRICE: De ce?

DORIN: Trebuie să fi înnebunit subit! (*Întră Țiștiul.*)

14

ȚIȘTIUL (*sărînd în sus de bucurie*). Hăăă! Bravo! V-ați întors! Scap de prăjină!... repede fracul!

BEATRICE (*lui Dorin*): Vezi?

DORIN (*apărîndu-se*): Marș! Marș, Grivei! (*Aleargă la bucătărie, ia puțină piine și i-o aruncă lingă ușă.*) Cuțu, cuțu! Na!

ȚIȘTIUL: Eee! N-am timp de goange! Am venit de trei ori după frac!

BEATRICE: Vezi, Dorine?

DORIN: Da, dragă! ăsta e un fenomen!... un monstru! A scăpat din borcan de la muzeu! Uite ce ochi are!

ȚIȘTIUL: Fracul...

DORIN (*îl apucă de guler și-l împinge afară*): Taci, monstrule! Îngrozești universul cu zbieretele tale!

ȚIȘTIUL (*împotrîvîndu-se, plînge*): Mă bate zdirnafetu!

DORIN (*îl aruncă afară*): Afară, stîr-pitură! Înapoi la borcan! (*Țiștiul a plecat.*)

15

BEATRICE: Dorine! Ce-nseamnă toată mascarada asta?

DORIN: Închină-te, dragă! Bazaconia naibii, putea să-mi înghită jobenul!

BEATRICE: Te încapățînezi mereu?

DORIN: Ce sînt eu de vină, dragă, dacă fuge un monstru din borcan și sare să-mi rupă fracul?!

BEATRICE (vrînd să plece): N-aş fi crezut asta!

DORIN (oprînd-o): Vrei să pleci?

BEATRICE: Da.

DORIN: Fără nici o remuşcare?

BEATRICE: Şi acum rîzi?

DORIN: Şi mîine! Cînd oamenii vor învăţa să ridă, viaţa va fi mai frumoasă pe pămînt! (*Rîde caraghios.*) Na! Iar le-am potrivit din păhărele! (*Serios.*) M-ai menorocit! M-ai făcut filozof! Au să-mi facă proces de contravenţie!... Legea-ţi dă dreptul să bei cît de mult, dar să nu cugeţi mai adînc de patru milimetri!

BEATRICE: Aşadar... adio!

DORIN (*de aici pînă la sfîrşit, păzeşte evadarea, stînd mereu în apropierea uşii*): Adio del passato? Niciodată! Să nu mă confunzi cu Werther sau Paul al Virginicăi! (*Răstit.*) Ai înţeles?

BEATRICE (*neliniştită*): Dorine!

DORIN (*gesticulînd grozav*): Să nu faci din mine un Othello... că te omor, mă omor, vă omor, îi omor, nu-i omor, treaba mea! Am zis! Pentru cine crezi tu că inima asta varsă foc şi pe nas şi pe gură? Răspunde la această întrebare, şi eşti tigrul!

BEATRICE: Nu mă interesează!

DORIN: Nu răspunzi?

BEATRICE: Nu!

DORIN: Ei bine, nu eşti tigrul! Eşti doar o miţă rioasă!

BEATRICE: Vreau să plec!

DORIN: Cum? După ce m-ai făcut filozof, vrei să pleci? Niciodată! Jamais! pe franţuzeşte!... Fără mine te-ar fi mîncat peştii!

BEATRICE: Vrei să vorbim frumos?

DORIN: Cum să vorbesc frumos dacă sînt filozof?! Pentru tine însă... uite, încerc! Începi tu... să merg şi eu bînişor după tine!

BEATRICE: Tu... eşti sărac!... abia te-ai înscris la doctorat... duci o viaţă scandaloasă!... În sfîrşit... de la un bărbat ca tine nu mai pot aştepta nimic! Tu nu mă poţi face fericită!

DORIN: Ba te fac dintr-un condei!

BEATRICE: Huppmobilul, visul vieţii mele, a rămas o iluzie spulberată...

DORIN: Beatrice!... dacă n-ai bate cîmpii cu Huppmobilul... aş crede că inima ta începe să rimeze cu a mea!

BEATRICE: Am un singur vis... un vis nevinovat!...

DORIN: Huppmobilul! Vezi?... aici nu rimează! (*Luîndu-i mîinile.*) Beatrice! Eu n-am dăruit amantelor mele cercei,

inele, rochiile, pantofii... sau limuzine! Bijuteriile se pierd, rochiile se rup, limuzinele se uzează! Pe cînd inima... inima descultă poate da mai multă fericire decît cel mai elegant pantof! Eu... am lustruit pantofii amantelor cu suflet şi scuipat... iar în sticluţa cu parfum le-am strecurat iluzia supremei fericiri! Beatrice!... părăseşte visurile nevinovate... şi-ţi voi cînta în fiecare noapte romanţa dragostei pe tărîmul înflorit al tinereţii! (*O stringe la piept, Beatrice îl respinge şi scapă.*)

BEATRICE (*liberîndu-şi mîinile*): La-să-mă! Să nu crezi că nu am şi eu suflet, dar...

DORIN (*bea*).

BEATRICE: Iar bei?

DORIN: Beau pînă ţi-oi vedea prin sticlă sufletul nevinovat! Ah! Dacă femeia n-ar avea suflet, ar fi un animal perfect! Na! Iar alunec pe gheaţa filozofiei! Am întrebuintat atîta vervă... încît aş fi sedus o brigadă de croitorese! Dar tu eşti inviolabilă! Parc-ai fi Constituţia în persoană! Numai cu nuntă şi protopopi ţi se modifică articolele!

BEATRICE (*revoltată*): Mojicule! Beţiv ordinar!

DORIN: Uite... şi tu faci din mine un Othello! Culcă-te pe divan să te string de beregăţi!

BEATRICE (*cu frică*): Dorine, fii cuminte!

DORIN: Bine! Atunci... faci din mine un Werther! Tu vei trăi... iar eu mă sinucid!

BEATRICE: Prostii!

DORIN: Aşteaptă! (*Caută prin casă.*) Ori cu ce s-a sinucis elefantul ăla? A, da, cu pistolul! Ei drăcie! Uite că n-am pistol! Nu e nimic! Am să trag cu tunul!

BEATRICE: O să mori nesinucis!

DORIN: Fii pe pace! Are Rodica nişte salam stricat! Îl voi minca pe tot, să crăp intoxicat, ca un şobolan! Scopul scuză mijloacele! (*Caută la bucătărie.*) Nu mai e salamul! Nemaipomenit! Dar n-ai să scapi de groaznicul spectacol!

BEATRICE: Dorine, dă-mi voie să plec!
DORIN: Să nu pleci, că se întîmplă tragedie mare! Nu pot trăi filozof şi fără tine!

BEATRICE: Strig sergentul de stradă!

DORIN: Aşa? Dacă strigi, mă fac Hamlet! — măcelăresc o lume întreagă... şi pe urmă plec la mînăstire! (*Uenin-*

du-i o idee.) Evrica! Am să te fac de ris! Mă sinucid în modul cel mai oribil! (*Se repede la bucătărie și ia o lingură mare de supă.*) Uite, înghit această lingură... care va intra în bielețul meu apendice... și astfel, în chinuri feroase, voi muri de apendicită galopantă!

BEATRICE (*vrea să plece cu orice preț*): Bețivule! Plec! Dă-te laoparte! (*Dorin se așază cu spatele în ușă, cu lingura în mână.*)

16

Pe când Dorin stă cu spatele în ușă, intră brusc Farada și Brustan. Dorin se întoarce, speriat, cu fața spre ei. Brustan și Farada, intimidăți, rămân la ușă.

DORIN: Ce urangutani sint ăștia?

FARADA (*curtenitor*): Mă rog... dă-ne nouă lingura.

BRUSTAN: Da, da! Dă-ne nouă lingurița!

DORIN: Ce linguriță?

FARADA: Lingura din mîna dumitale...

DORIN: Nu! Dumitale ți-am mai dat o lulea!

BRUSTAN: Atunci... dă-mi-o mie!

DORIN: Pentru dumneata am niște papuci zburători!

FARADA (*lui Brustan*): Doctore, fă cumva și pune-i piedică să cadă jos!

BRUSTAN: Imposibil! Am nouă fete și-un principiu!

DORIN (*către Farada*): Domnule cocuștîrc, fata dumitale rămîne în apartamentele mele! (*Îi arată ușa și-i fluieră să plece.*)

FARADA (*lui Brustan*): Apucă-i lingura, domnule!

BRUSTAN: Nouă fete și-un principiu, coane Barbule!

DORIN (*apucă pe Farada de nasture, Farada nu mai răsufală*): Dragă papa! Te ador! Îmi vine să te bag de pînă în sîn!

FARADA (*grozav de politicos*): Mă rog... vrei să-ți ofer acest nasture? (*Arată nasturele de care ține Dorin.*)

DORIN (*lăsîndu-l, speriat*): Vrei să mă sinucid? Așa? Atentezi la viața mea? Un moment...

FARADA: Doctore, strigă poliția!

BRUSTAN: Fără catastrofe, coane Barbule! Să-i confiscăm lingura!

DORIN (*lui Brustan*): Ce face?! Vreți să-mi șterpeleți pușca? Culcați!

BRUSTAN (*zăpăcit*): Păpușică foarte mică...

DORIN: Păzea, Beatrice! Și mamelucul ăsta a fugit din borcan!

BRUSTAN: Pardon! Să zicem: bun!

FARADA: Zi, domnule, ce-ai zice! — dar mai repede!

DORIN (*șade pe un scaun în mijlocul odăii*): Acum, jucați-mi chilabaua! Haide!

BEATRICE: Dorine, încetează cu obrăznicile!

DORIN: Beatrice! Ce cînti tu nu e chilaba! Vreau ceva ca la ușa cortului!

FARADA (*lui Brustan*): Zi, domnule!

BRUSTAN: Chilabaua?

DORIN (*învîrtind lingura, către cei doi*):

Voi n-ați iubit, catîrilor! Voi nu cunoașteți taina nopților petrecute cu ochii roși, gîtul uscat și pantofii iubitei în brațe! Nu știți cît rom trebuie să pui în echilibru ca să nu crăpi înainte de a cînta cocoșii! Mastodonți de cîlți, veniți să vă pup! Pupați-mă, fraților! Pupați-mă, că prea vorbesc frumos!

BEATRICE: Papa!

DORIN: Beatrice! Pupă-mă și tu!

BEATRICE: Papa! Dorin e un bețiv!... e beat mort! E un pungaș, un păgin, un ticălos! Scăpați-mă de aici!

FARADA (*lui Dorin care se ridică*): Mă rog... ești beat?

DORIN: Sint amorezat... și pe deasupra, filozof!

BEATRICE: Scăpați-mă de aici!

(Dorin se găsește la mijloc, Beatrice lîngă etajera, iar ceilalți doi, în partea opusă, lîngă ușă.)

FARADA: Întinde mîna, Beatrice tată!

BRUSTAN: Și haț! te scoatem din catacombe!

DORIN: Mamelucilor! Din filozofie m-ați trecut în poezie! Îmi iese inima pe gură... așa... ca un porumbel! Vă-mpușc! (*Întinde lingura spre ei.*)

BRUSTAN: Pardon, pardon!

DORIN (*în culmea necazului*): Cînd oi ajunge să scriu și poezii, vă măcelăresc! Auzi, domnule! Să iubesc mai mult luna decît un ciorap de fetiță! Vă-mpușc! (*Întinde lingura.*)

FARADA (*lui Brustan*): Apucă-i, domnule, lingura!

BRUSTAN: Nouă și-un principiu, coane!

DORIN: Vă-mpușc de vă curăț! Stați așa... să vă nimeresc pe amîndoi odată!

BRUSTAN (*îl împinge pe Farada*): Noi avem foarte mult curaj!

FARADA (*la fel*): Păi te cred! Foarte mult! — murim de curaj!

BRUSTAN (*la fel*): Dacă nu crezi... pune degetul pe noi!

DORIN (*dându-le cite un bobirnac peste nas*): Biz! Biz!
BRUSTAN: Păi vezi?
FARADA: Păi te cred! Vezi c-avem curaj?

(*Intră Ciprian.*)

17

CIPRIAN: Pacea Domnului!
BEATRICE (*prinzînd inimă*): Să mergem, papa!
DORIN: Beatrice! — de ce ești pasăre călătoare!
FARADA (*scorțos*): De pamplezir!
(*Beatrice pleacă înainte. Farada după ea și Brustan pe urmă.*)
DORIN: Și se duc ca clipele, scuturînd aripele! Na! S-a ales prafu' de mine!
(*Beatrice a ieșit. De afară, două capete — unul deasupra altuia — și două mâini dau cu tifla lui Dorin, prin deschizătura ușii.*)
FARADA: Biz!
BRUSTAN: Biz! (*Apoi capetele dispar, ușa se închide.*)

18

DORIN (*duce lingura la bucatărie*): Biz, balebă de minz!
CIPRIAN: Ce s-a petrecut aici, domnule Dorin?
DORIN: N-ai văzut? Biz! Cu ce te pot servi?
CIPRIAN: Cu mila Domnului, am venit să iau pălăria preotesci.
DORIN: Imediat. (*Ia o florentină de pai și o pune frumos în pungă.*) Pof-tim!
CIPRIAN: Pentru plată, să poftească domnișoara Rodica la preoteasă...
DORIN (*absent*): Da, da!
CIPRIAN: Pacea Domnului! (*Se îndreaptă spre ieșire. Dorin, cu gest spontan, îl sărută. Ciprian, uimit*). Ce e asta?
DORIN (*simplic*): Pacea Domnului!
(*Ciprian iese, făcîndu-și cruce.*)

19

Dorin ia mânușile, își pune jobenul și vrea să plece. În ușă întâlnește pe Rodica.

RODICA: Tu aici?
DORIN: Aici!
RODICA (*pune lucrul pe masă*): Cum ai petrecut?
DORIN: Monstruos de bine!

RODICA: Ai mâncat mult?
DORIN: Nu credeam că gura mea face minuni!
RODICA: Cîte feluri de mîncări au fost?
DORIN: Nu se puteau număra!
RODICA: Spune-mi și mie ce a fost.
DORIN: Ne-am ospătat culcați pe brînci, în costume de baie! Veneau purceii fripti dansînd, cu cărți de vizită în urechi! Fazani rumeniți, cu scrisori de recomandare în cioc, te rugau să-i devorezi! Iar limbile de privighetori, într-un sos dumnezeiesc, declamau cuplete din Romeo și Julieta!
RODICA: Ah! bine că n-ai crăpat!
DORIN: Să fi văzut prăjiturile!... Savarinele te salutau 'nainte de a-ți sări în gură, iar indienele — cu șoapte de amor — te invitau să le guști crema!... Dar șampania! Șampania, voluptuoasă și cochetă, cînd o turnai pe gît, îți murmură-n urechi istoria Franței! Fete goale, cu frunze de viță la frunte și glezne, te ștergeau la gură cu versuri din cei mai renumiți poeți ai lumii!
RODICA (*înghițînd în sec*): Bravo! Bine că nu ți-ai pierdut mințile în fața atîtor bunătăți!
DORIN: De trei ori mi-am pierdut graiul, o dată memoria și niciodată vîzul!
RODICA: Mai pleci undeva?
DORIN: Nu!
RODICA: Atunci dezbracă-te!
DORIN: Rodica!... sînt obosit... moale ca o cîrpă... doar țîlindrul mai stă bățos, ca un jandarm!
RODICA (*neliniștită*): Dacă te-ai îndopat ca un clapon! Ai să mori de lăcomie! Simți junghiuri prin stomac?
DORIN (*filozofic*): Prin inimă!
RODICA: Să-ți dau o curățenie!
DORIN: Mai bine dă-mi niște brînză cu murături!
RODICA: Ești nebun?
DORIN: Deloc!
RODICA: Atunci?
DORIN: Stomacul meu e-n post și rugăciune, iar intestinele cîntă: „La arme!”
RODICA: Va să zică... n-ai mîncat nimic?
DORIN: Nimic!
RODICA: Nu te-au poftit la masă?
DORIN: M-au poftit afară!
RODICA (*fericită*): Au zis că ești mastodont... și te-au dat afară?
DORIN: Da!
RODICA (*veselă*): Bine ți-au făcut!
Și... nu te mai însori cu ea?
DORIN: Nu!

RODICA (*stăpînindu-și cu greu bucuria*):
 Și... nici cu altă contesă?
DORIN: Nici!
RODICA (*înflorind, îl ia în brațe*): Do-
 rine! Rămii la efemerida ta!...
DORIN: Rodica! Ești fermecătoare ca
 un basm oriental povestit în asfințitul
 soarelui pe munții Libanului! Aș vrea
 să fiu un maharadjah, să fumez cu
 narghileaua, iar tu să-mi îngrijești de
 fes și să-mi cîrpești șalvarii!
RODICA (*rizînd*): Ah! Numai un mas-
 todont ca tine poate vorbi așa!
DORIN: Miroase încă a primăvară în
 odăița asta! Tu ești tinerețea mea!...
 ești pingecele visurilor mele... bazonul
 idealului meu!
RODICA (*copleșită de fericire, ride cu*
lacrimi, în neștire): Da, da! De azi
 nu te mai bat cu papucii!... iar la sa-
 lam întotdeauna vei avea muștar! (*Îi*
smulge jobenul, îl aruncă jos și-i dă

cu piciorul; îi scoate fracul, îl aruncă
pe jos și-l joacă cu picioarele.) Nu tre-
 buie cîrpe, nu trebuie nimic. Așa!
 (*Sărindu-i de git*.) Vreau să te iubesc
 pirlit și golan, cum te-am cunoscut
 acum trei ani!
DORIN: Da, Rodica! Și eu te vreau la
 fel! — tinără și arzătoare, ca supa ta
 nemuritoare cu găluști! Numai tu știi
 ce e dragostea!...
RODICA: Du-mă iar pe brațe în spuma
 albă... spălată și cîrpită de mînușițele
 astea!...
DORIN (*sărutîndu-i mîinile cu pasiune*):
 O! Sfintele tale mîini, care cu sfintele
 degete apucă sfîntul ac și brodează
 sfinte pălării, pentru niște sfinte păcă-
 toase!
RODICA (*sărutîndu-l și rizînd nebunește*):
 Mastodontul meu drag!
DORIN (*ducînd-o pe brațe*): Efemeridă
 scumpă!

C O R T I N A

Ilustrația: Benedict Gănescu

